

PIONIR

glasilo kolektiva sgp pionir novo mesto

13. november 1980

Leto XIV. — št. 12 (123)

Naši razvojni načrti za obdobje 1981 – 1985

Smo sredi pripravljanja srednjeročnih razvojnih programov za obdobje 1981–1985, v katerih gre za opredelitev temeljnih ciljev in razvojnih usmeritev za naslednje petletno obdobje ter določitev konkretnih nalog za uresničitev teh ciljev ob upoštevanju notranjih in zunanjih pogojev poslovanja.

Razmere, v katerih postavljamo vizijo našega nadaljnega razvoja, so vse prej kot ugodne. Nestabilne razmere na področju gospodarjenja ter sprejeti ukrepi ekonomske stabilizacije, ki naj bi usmerili sedanje neuravnovešene gospodarske tokove na pravi tir, ne bodo vplivale na reprodukcijski prenos samo v letu 1980, temveč bodo občutno posegale tudi še v prva leta prihodnjega srednjeročnega obdobja ter upočasnila korak razvoja v vseh vejah gospodarstva.

Zlasti boleče bodo organizacije združenega dela prizadeli sprejeti ukrepi na področju izvozno-uvozne dejavnosti, saj bo zmanjšanje uvoza reprodukcijskega materiala povzročalo zastoje v proizvodnji, to pa bo imelo za posledico počasnejšo rast družbenega proizvoda. Tako ocenjujejo, da bo rasel

družbeni proizvod v naslednjih petih letih v SR Sloveniji po poprečni 3 – 4 odstotni letni stopnji, kar je v primerjavi z dosedanje 5% rastjo znatno počasnejše. Hkrati z zmanjšano rastjo družbenega proizvoda bo počasnejša tudi rast zaposlenosti, in sicer pod 2% letno, realna rast osebnih dohodkov pa bo znašala prav tako pod 2%.

V drugih republikah načrtujejo nekoliko hitrejšo rast, vendar prav tako ne dosega rasti tekočega srednjeročnega obdobja. Upadanje gospodarske rasti pa hkrati pomeni tudi manj sredstev za vse namene porabe, vključno z investicijsko. Predvideno zmanjšanje investicij lahko močno prizadene gradbene organizacije, saj je razvoj gradbeništva tesno pogojen z gibanjem investicijske dejavnosti. Na upadanje investicijske (Nadaljevanje na 2. str.)

*Vsem delavkam
in delavcem
v naši ožji in
širši domovini
voščimo
vse najboljše za
29. november –
DAN REPUBLIKE!*

**SGP PIONIR
NOVO MESTO**

(Nadaljevanje s 1. str.)

cij opozarja tudi dejstvo, da bodo v naslednjem srednjeročnem obdobju močno zaostreni kriteriji za pridobivanje investicijskih kreditov, saj bodo banke kreditirale le tiste investicijske naložbe, ki bodo zagotavljale izvozno usmerjeno proizvodnjo, z uporabo visoke stopnje avtomatizacije in visoko stopnjo uporabe strokovnega kadra ter tiste, ki bodo dajale dolgotrajno velik dohodek. Zaostreno stališče do investicijskih naložb je v pogojih gospodarske stabilizacije vsekakor nujno, saj smo v dosedanjem obdobju pogosto izvajali investicije preko realnih dohodkovnih možnosti. Seveda bodo morale prav organizacije s področja gradbeništva računati z upadanjem proizvodne rasti.

Naslednji dejavnik, od katerega je močno odvisna bodoča gospodarska rast, je oskrba z glavnimi materiali. Medtem ko so nekatere organizacije združnega dela že doslej krepko občutile plaz pomanjkanja raznovrstnih materialov, je bila oskrba z gradbenim materialom še dokaj zadovoljiva. Za v bodoče tega ni mogoče več z gotovostjo predvideti, saj so se težave s preskrbo nekaterih osnovnih gradbenih materialov, zlasti betonskega železa in cementa, že pričele. Prav tako ni izglede, da bi se v kratkem razmere izboljšale. Pomanjkanje materiala pa, kot vemo, lahko hitro pripelje do zastojev pri izvajanju investicijskih del. Vse to, razen tega pa še izredno pereči energetski problemi in za nameček še zelo nestabilne razmere v svetu, so razlogi, ki narekujejo delavcem v temeljnih organizacijah in skupnostih ter še zlasti planerjem, da pri načrtovanju razvojnih nalog ostajajo na realnih tleh in ne planirajo nedosegljivih nalog.

In kakšna bo razvojna pot naših temeljnih organizacij oziroma delovne organizacije v novem petletnem obdobju? Kakšne naloge smo si zastavili in kako jih nameravamo uresničiti? Odgovor na to vprašanje bomo našli v nekaterih že izdelanih planskih dokumentih, med katerimi so najpomembnejši osnutki temeljev plana TOZD in DSSS ter osnutek samoupravnega sporazuma o temeljih plana delovne organizacije, ki so že nekaj časa v javni obravnavi. V strnjeni obliki lahko vsebino teh dveh aktov posredujemo takole:

a) GLOBALNI OKVIRJI RASTI

Osnutki temeljev plana TOZD, ki so izdelani na osnovi sprejetih smernic za plan ter analiz razvojnih možnosti, opre-

deljujejo v poprečju naslednje realne stopnje rasti:

- rast celotnega	8 %
prihodka	
- rast zaposlenosti	3 %
- rast produktivnosti	5 %
- rast osebnih	
dohodkov	3 %
- a kumulacija	6 %

b) PROIZVODNA IN TRŽNA USMERITEV

V nadaljnji koncepciji razvoja so temeljne organizacije usmerile svojo aktivnost predvsem v čim racionalnejšo in kvalitetnejšo proizvodnjo z uporabo novih tehnoloških postopkov v sistem gradnje in v ostalih dejavnostih, z uvajanjem visoke stopnje industrializacije, zlasti pri gradnji stanovanjskih objektov, razen tega pa dajejo velik poudarek mehanični opremljenosti, ki naj bi v čim večji meri nadomestila živo delo, kajti ob počasnejši rasti zaposlenosti bo problem pomanjkanja delavcev verjetno še očitnejši kot doslej. Glede tržne usmerjenosti je treba poudariti, da načrtujejo naše temeljne organizacije tudi v prihodnje veliko odprtost pri izbiri tržišča s posebnim poudarkom na aktivnejšem vključevanju v mednarodno delitev dela.

c) INVESTICIJE

V skladu s splošnimi družbenimi usmeritvami ter glede na zaostrene kriterije za pridobivanje investicijskih kreditov so morale TOZD svoje investicijske želje prilagoditi realnim možnostim tako, da so v svoje temelje planov vnesle le tiste investicijske naložbe, ki bodo prinašale večji dohodek in ki jih bodo sposobne uresničiti pretežno z lastnimi sredstvi ali s pomočjo sovlaganj znotraj delovne organizacije ali z zunanjimi partnerji in le z minimalno uporabo bančnih sredstev. Skupna investicijska vlaganja v prihodnjem petletnem obdobju bodo predvidoma znašale okrog 1.040.000.000 din, posamezne TOZD in delovna skupnost pa predvidevajo naložbe v naslednjem obsegu:

- TOZD gradbeni sektor	
Novo mesto	108 mio din
- TOZD gradbeni sektor	
Ljubljana	72 mio din
- TOZD gradbeni sektor	
Krško	72 mio din
- TOZD gradbeni sektor	
Zagreb	29 mio din
- TOZD SPO	426 mio din
- TOZD MKO	65 mio din
- TOZD LO	83 mio din
- TOZD Togrel	47 mio din
- TOZD Projektivni	
biro	21 mio din
- TOZD TKI	42 mio din
- DSSS	77 mio din

d) ZAPOSLENOST

Na področju zaposlovanja predvidevajo temeljne organizacije določeno umirjenost, saj bi nadaljnje ekstenzivno zaposlovanje potegnilo za sabo nujnost in potrebo po zagotovitvi dodatnih nastavitvenih potreb ter dodatna sredstva za zagotovitev minimalnih pogojev družbenega standarda, ki ga iz predvidenega dohodka ne bodo sposobne pokrivati. Ma njšo rast zaposlenosti bodo nadomestile z racionalnejšim izkoriščanjem obstoječega kadra in delovnega časa, z izboljšanjem strukture zaposlenosti, z boljšo organizacijo dela ter z zmanjševanjem fluktuacije.

e) IZVOZNA DEJAVNOST

Z namenom, da bi v čim večji meri prispevali k uravnoteženju zunanje-trgovinske bilance naše države, si bodo temeljne organizacije v naslednjem srednjeročnem obdobju prizadevale čim uspešnejše vključiti se v zunanjetrgovinsko dejavnost. Na inozemska tržišča bodo predvidoma usmerila 15 % svojih proizvodnih oziroma storitvenih kapacitet.

Razen navedenih razvojnih usmeritev dajejo osnutki temeljev plana in SAS o temeljih plana še zlasti velik poudarek povezovanju znotraj DO in SOZD ter z ostalimi samoupravnimi organizacijami za pridobivanje skupnega prihodka in skupnega dohodka ter vrsti drugih aktivnostim, ki jih v tem kratkem sestavku ni mogoče zajeti.

Poudariti je potrebno, da so se v fazi usklajevanja izdelanih planskih aktov z družbenimi dogovori posameznih občin, kjer imajo TOZD svoj sedež, oblikovala nekatera nova stališča, ki govore o tem, da so v osnutkih temeljev plana naših TOZD načrtane realne stopnje rasti nekoliko preoptimistične, kar bo potrebno upoštevati pri izdelavi dokončnih predlogov temeljev plana in samoupravnih sporazumov o temeljih plana. Izdelava predlogov teh dveh planskih aktov pomeni namreč naslednjo in hkrati predzadnjo fazo v pripravi srednjeročnih planov in bo predvidoma končana v novembru, ko bomo temelje planov sprejemali z referendumi. Na osnovi sprejetih temeljev plana in samoupravnih sporazumov o temeljih plana bodo nato do konca letošnjega leta izdelani srednjeročni plani posameznih TOZD, DSSS in delovne organizacije, ki naj bi nam bili smerokaz pri uresničevanju bodočih proizvodnih nalog.

Popolnoma nemogoče je v trenutnih razmerah, ko se spre-

membe v gospodarskem in družbeno političnem življenju neprestano vrstijo in vnašajo v gospodarjenje z vsakim dnevom več negotovosti, zanesljivo napovedati razvojni trend za naslednje petletno obdobje. Seveda pa je tudi slab srednjeročni plan boljši kot nikakršne n. Od plana sicer ni odvisno poslovanje, lahko pa prav plan mnogo pripomore k izboljšani nju poslovanja. Zato je prav, da ob sprejemanju planskih instrumentov za naslednje srednjeročno obdobje sodelujemo prav vsi in tako po svoje prispevamo, da bodo naši plani čim realnejši in čim bližji realnim možnostim.

CITA BRAČKO

V času od 23. 9. 1980 do 31. 10. 1980 so bili dokončno dogovorjeni z investitorji naslednji posli in podpisane ustrezne pogodbe:

**TOZD gradbeni sektor
NOVO MESTO**

- s KRKO - farmacevtika, kemija, kozmetika, zdravilišča Novo mesto, za gradnjo objektov:

- a) fermentacija - dodatna dela - investicijska vrednost 13,481.279 din
- b) skladišče III - dodatna dela - investicijska vrednost 23,309.390 din
- c) kompresorska postaja - dod. dela - invest. vrednost 2,342.616 din
- d) toplana - dodatna dela - investicijska vrednost 4,001.428 din
- e) zunanja ureditev objektov PROGRAM - 64 - invest. vred. 26,787.191 din

- s podjetjem NOVOGRAD Novo mesto, za „S“ kanal - Cesta herojev Novo mesto - investicijska vrednost 6,867.610 din;

(Nadaljevanje na 3. str.)

(Nadaljevanje z 2. str.)

– s Samoupravno komunalno skupnostjo Novo mesto, za gradnjo opornih zidov – Cesta herojev – investicijska vrednost 10,824.204 din;

– z Železniškim gospodarstvom – Podjetje za turizem Ljubljana, za prizidek k železniški postaji Kandija – investicijska vrednost 3,358.270 din;

– s podjetjem ADRIAMONT Rijeka za izgradnjo STAMBENE ZGRADE M – 10 v Senju – investicijska vrednost 15,394.300 din;

– z ISKRO Semič – dodatna dela in zun. ured. na hali v Semiču – inv. vrednost 11,02.393 din.

TOZD gradbeni sektor KRŠKO

– z V. p. Cerklje, za gradnjo objekta v Cerkljah – investicijska vrednost 4,210.083 din.

TOZD gr. sektor Zagreb

– z „USIZ društvene brige o djeci grada Zagreba“, za gradnjo objekta „Dječji vrtić Vrapče“ – investicijska vrednost 27,093.246 din.

TOZD TOGREL

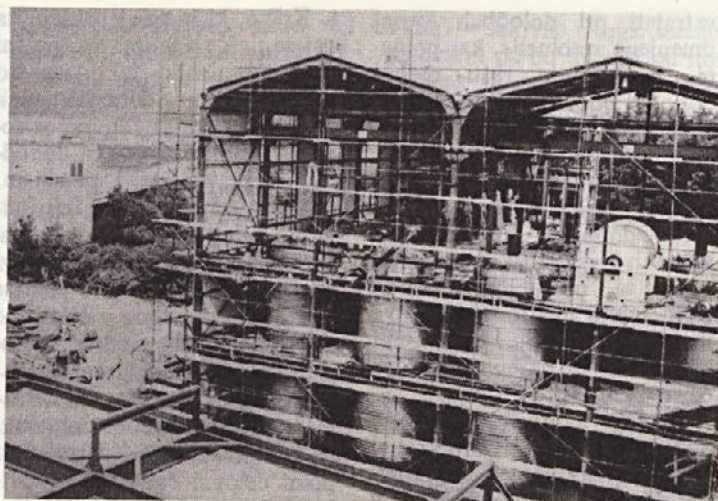
– s TOZD gr. sektor Ljubljana za mont. konstrukcijo obrata: PEKARNA „ŽITO“ Trebnje – Inv. vrednost konstr. 1,649.165 din;

– s TOZD gr. sektor Krško, za mont. konstrukcijo objekta „ASTRA“ Oroslavje – inv. vrednost konstr. 15,600.000 din.

ANICA ORAŽEM

Prizadevanja so obrodila sadove

Namesto obširne obrazložitve doseženih poslovnih rezultatov po periodičnem obračunu za tretje trimesečje, ki je dokaj dobro podana že v poslovnih poročilih, ki so prav te dni predmet razprav na zborih delavnih ljudi, se bomo tokrat nekoliko podrobneje posvetili nekaterim najpomembnejšim ekonomskim kazalcem, ki jih

Pogled na objekt fermentacije iz „Programa 64“ v novomeški tovarni zdravil KRKA (foto Andrej Martinčič).

navadno uporabljamo pri ocenjevanju in merjenju doseženih rezultatov delavcev in poslovanja temeljnih organizacij. Kazalce bomo obravnavali na ravni delovne organizacije, ker bi analiza po posameznih temeljnih organizacijah zahtevala preobširno delo, analizo pa bomo usmerili na naslednja področja:

- produktivnost,
- donosnost,
- akumulativnost,
- delitvena razmerja.

a) Produktivnost

	1-IX/80	1-IX-79	IND.
– dohodek na delavca	186.258	140.716	132
– čisti dohodek na delavca	130.261	98.815	132

Produktivnost, izražena z dohodkom in čistim dohodkom na delavca, se je v primerjavi z istim obdobjem lani povečala za 32%. Čeprav vrednostno merjena produktivnost ne izraža dejanske slike o gibanju delavčeve storilnosti, saj vključuje tudi cenovne vplive, pa predpostavljamo, da se je produktivnost zadovoljivo povečala, ker dvig cen gradbenih storitev prav gotovo ni bil dosežen s tako visokim odstotkom.

b) Donosnost

	1-IX/80	1-IX-79	IND.
– dohodek v primerjavi s poprečno ugotovljenimi sredstvi	0,30	0,31	97
– celoten prihodek glede na porabljena sredstva	1,51	1,42	106

Donosnost ocenjujemo po tem, koliko dohodka, celotnega dohodka prinaša 100 din vloženih sredstev. V našem primeru ne moremo govoriti o bistvenem povečanju rentabilnosti poslovanja, saj so vložena sredstva prinesla celo nekaj manj dohodka kot v preteklem letu, pa tudi pri celotnem prihodku ni pomembnejših izboljšanj. Seveda pa to ni nujno posledica slabega gospodarjenja, temveč vpliva na to razmerje tudi povečano vlaganje v osnovna sred-

stva, kar pa je samo pozitivno, čeravno vpliva obratno sorazmerno na dohodek.

c) Akumulativnost

	1-IX/80	1-IX/79	IND
– akumulacija v primerjavi s poprečno uporabljenimi sredstvi	3,2	3,0	107
– akumulacija v primerjavi z dohodkom	10,5	9,8	107

Glede na nizko akumulativnost poslovanja v zadnjih nekaj letih je vsak pozitiven primer v smeri izboljšanja akumulativne sposobnosti delovne organizacije izrednega pomena. Upošteva joč kazalce, ki izražajo, k oliko sredstev za akumulacijo je bilo doseženih na 100 din dohodka, so ta sredstva v letošnjem letu za 7% višja kot v istem obdobju lani, kar je znak učinkovitejšega gospodarjenja s sredstvi, hkrati pa je povečana akumulativnost tudi rezultat racionalnejše delitve dohodka.

d) Kazalci delitvenega razmerja

	1-IX/80	1-IX/79	IND
– osebni dohodki in skupna poraba na delavca	116.662	93.052	125
– akumulacija v primerjavi s čistim dohodkom	15,0	13,9	108
– izplačani čisti OD na delavca	69.128	55.890	124

Delavci oblikujejo iz doseženega čistega dohodka sredstva za osebne dohodke in skupno porabo ter sredstva za razširitev materialne osnove dela (poslovni sklad) in rezerve.

Medtem ko smo v prejšnjih letih, ne samo v naši delovni organizaciji, temveč na širšem nivoju, ugotavljali, da delitev dohodka in čistega dohodka ni ustrezna, saj slabi akumulativno sposobnost združenega dela, lahko letos govorimo o kvalitetnejši delitvi ustvarjenega dohodka. Kljub temu, da smo za osebno in skupno porabo namenili za 25% več sredstev kot v istem obdobju lani, pa to ni šlo v škodo sredstev za akumulacijo, temveč so se vzporedno povečala tudi ta sredstva, kar potrjuje, da smo pri delitvi dohod-

ka in čistega dohodka upoštevali med drugim tudi resolucijska določila in usmeritve.

Rezultati gospodarjenja v prvih devetih mesecih so torej spodbudni in dokazujejo, da naša prizadevanja, ki se odražajo v doslednem spoštovanju sprejetih stabilizacijskih programov, niso bila zaman. Hkrati nas obvezujejo, da se gospodarno obnašamo tudi vnaprej, ker smo z njim dokazali, da kljub težjim pogojem poslovanja lahko uresničimo zastavljene cilje, zato tudi doseganje letno planiranih nalog ne sme biti problem.

CITA BRAČKO

Mrežno planiranje v TOZD Gradbeni sektor Novo mesto

Z uvedbo mrežnega planiranja „PROJACS“ smo izboljšali operativno planiranje na nivoju TOZD in celotne DO. Zaradi velikega obsega je onemogočeno spremljanje del z izdelavo ročnih planov (gantogramov) oziroma rebalansov.

Zaradi posledic kasnitev del na objektih moramo čimprej odločiti – ali z dodatno dodelitvijo virov (delovna sila, stroji) pospešiti gradnjo, ali pa pri investitorju doseči nov rok končanja del.

Toda, ko moramo gradnjo pospešiti moramo vedeti, ali sploh imamo zadovoljivo količino virov, predvsem, ali jih bomo lahko pravočasno vključili.

Z mrežnim planiranjem lahko časovno razporedimo vse aktivnosti (dela) na objektih, vse objekte (podmreže) pa skupaj povežemo v okviru TOZD (mreže). Na ta način lahko ugotovimo količine virov, potek del – časovne zamike, ali prekoračitve, ter lahko pripravimo pravilne predloge. S tem je omogočeno hitrejši poslovno odločanje, da se zagotovi pravočasna izgradnja objektov.

V TOZD gradbeni sektor Novo mesto imamo trenutno v računalniku, v programskem paketu „PROJACS“, ki obdeluje planiranje, vključeno 24 objektov. To je skoraj kompletan obseg del, razen nekaj objektov, katere ni bilo možno ali pa potrebno vključiti v mrežno planiranje. Za vse te objekte je potrebno stalno spremljati potek del, zbirati podatke o stanju del, na osnovi le-teh pa se izdelujejo rebalansi operativnih planov.

Na osnovi tega se mesečno izdela zbirni plan delovne sile za TOZD, v katerem vidimo, kakšne so naše kapacitete, ali smo sposobni prevzeti nadaljnja dela, pa tudi kdaj in v kakšnem obsegu.

Pri tem se srečujemo z nekaterimi objektivnimi in subjektivnimi problemi, katere nam povzročajo velike težave. Največji problem je gotovo pomanjkanje gradbenih delavcev, kar nam povzroča, zaradi velikega obsega del, zamude v izvajanju veči-

Nadaljevanje na 4. str.

Nadaljevanje s 3. str.

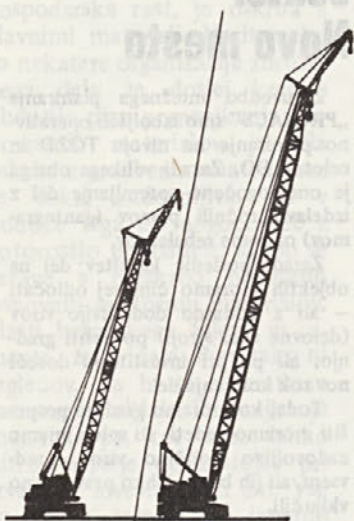
ne objektov. Drugi problem je tudi pomanjkanje gradbenih materialov; na tržišču zaradi tega zamujamo z izvajanjem določenih del.

Zaradi vsega tega se dela ne izvajajo po tehnološko zastavljenemu operativnemu planu, temveč moramo plan večkrat popravljati in prilagajati.

Tudi od vodstev gradbišč bi moralo biti več interesa, da bi s spremljanjem poteka del, pošiljanjem informacij in sodelovanjem v izdelavi operativnih planov omogočili dobro planiranje za gradbišče in celotno TOZD.

Le s pravočasnim spremljanjem del, z dajanjem točnih podatkov ter z resnim delom vseh lahko izkoristimo vse možnosti sistema „PRO-JACS“ ter zagotovimo dobre rezultate, predvsem pa pravočasno izpolnjevanje pogodbenih obveznosti.

KREŠO HERCIGONJA

Osebnih dohodki v obdobju stabilizacije

Na podlagi statističnih pokazateljev za zadnje trimesečje je bilo ugotovljeno, da se je akumulativnost slovenskega gospodarstva izboljšala ob istočasnem padanju osebnih dohodkov. To pomeni, da je gospodarstvo spoštovalo resolucijo o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije v letu 1980 pri izplačevanju osebnih dohodkov, vendar pa so se realni osebni dohodki delavcev zniževali zaradi hitre rasti cen in življenjskih stroškov.

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije je septembra na svoji seji obravnaval problematiko gospodarske stabilnosti, še prav posebej pa je obravnaval pereče vprašanje osebnih dohodkov. Republiški svet je sprejel stališče, da je potrebno

vztrajati pri določbah zgoraj omenjene resolucije, kar pomeni, da morajo rasti osebni dohodki počasneje od dohodka in sredstev za razširitev materialne podlage dela. Vsako povečanje osebnih dohodkov, ki nima podlage v ustreznem povečanju dohodka, bi namreč v sedanjih gospodarskih razmerah samo še poglobilo neskladja med kupno močjo prebivalstva in razpoložljivimi blagovnimi skladi, kar bi okrepilo rast cen oziroma inflacijo.

Zgornja ugotovitev republiškega sveta pomeni eno izmed klasičnih zakonitosti ekonomike, ki jo lahko preberemo v vsakem učbeniku politične ekonomije. Vendar pa nam že vsaka malo poglobljenejša analiza oziroma razmišljanje pove, da tudi ta ekonomski zakon, kot še mnogi drugi v našem gospodarskem sistemu, v kakršnem se trenutno nahajamo, ne deluje. Ugotavljamo namreč dvig cen in naraščanje inflacije ob istočasnem padanju kupne moči prebivalstva, to pa pomeni tudi odgovor na vprašanje, da osebni dohodki le niso najpomembnejši vir inflacije, to je na vprašanje, o katerem so se jugoslovanski ekonomisti več let pripravili po časopisih in raznih strokovnih revijah.

Normalno je, da je republiški svet takoj postal pozoren na zniževanje realnih osebnih dohodkov, zato je sprejel stališče, da je treba z ustrežno politiko ustaviti nadaljnje padanje osebnih dohodkov in s tem življenjske ravni prebivalstva. Zato se je zavzel za družbeno opredelitev, da se poprečni realni osebni dohodki zaposlenih v letu 1980 ne smejo zmanjšati za več kot 8% v primerjavi z letom 1979.

Konkretna posledica takšne politike oziroma stališča je sklep slovenskega izvršnega sveta, ki je sklenil povišati najmanjše osebne dohodke na 4.430 din mesečno. Ker imamo v naših splošnih aktih določeno, da znaša zajemčeni oziroma najmanjši osebni dohodek 55% čistega osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji, to pomeni, da bi moral pri naših zajemčeni oziroma najnižji osebni dohodek biti še za približno 2% višji od zneska, ki ga je kot najnižjega določil slovenski izvršni svet, saj znaša statistično ugotovljeni poprečni čisti osebni dohodek na zaposlenega v SR Sloveniji 8.301 din na mesec. V septembru je bilo v naši delovni organizaciji še vedno 80 delavcev, ki niso prejeli minimalnega oz. zajemčenega osebnega dohodka.

Na to vprašanje je bil pozoren tudi delavski svet TOZD gr.

s. Krško, ki je sprejel sklep, da naj se naši samoupravni splošni akti spremenijo tako, da bo najnižji osebni dohodek enak ali večji od zajemčenega, oziroma najnižjega osebnega dohodka po pravilniku. Ugotavljam, da naših samoupravnih splošnih aktov sploh ni treba spreminjati, ampak je potrebno le ustrežno prilagoditi politiko delitve osebnih dohodkov. Zakon o združenem delu namreč v svojem 131. členu delavcem zagotavlja najmanj minimalni oziroma zajemčeni osebni dohodek, to pa pomeni, da delavcu za polni delovni čas pripada razlika med zajemčenim in dejansko izplačanim osebnim dohodkom, za nepolni delovni čas pa prejema delavec sorazmerno delovnemu času izračunan zajemčeni oziroma najnižji osebni dohodek. To pomeni, da bi morali delavce, ki tega ne dosežajo, razporediti v višji razred, ali pa jim enostavno izplačati razliko do zajemčenega osebnega dohodka, seveda v sorazmerju z delovnim časom, ki so ga v tekočem mesecu prebili na delu.

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije je sprejel tudi stališče, da je treba pravičnejše porazdeliti bremena stabilizacije na vse dele prebivalstva in vse oblike porabe, saj je ugotovil, da investicijska, splošna in skupna poraba do sedaj prispevajo le manjši delež k stabilizaciji. Sindikati si tudi veliko obetajo od družbenega dogovora o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, ki naj bi pravičnejše uredil vprašanje delitve osebnih dohodkov. Vendar pa smo že ob pregledu osnutka tega družbenega dogovora ugotovili, da je pomanjkljiv, saj nima nobenih določil, ki naj bi preprečila, da na primer določena veja gospodarstva, ki izkazuje izgubo (napr. elektrogospodarstvo) in ki to izgubo pokriva z višjimi cenami ali na kakšen drug solidaren način, ne bi kljub izgubi izplačevala bistveno višje osebne dohodke kot večina drugih gospodarskih vej.

MARKO SVETINA

Smernice razvoja tehnologije gradbene proizvodnje pri DO SGP PIONIR v letih 1981–1985

Eden izmed osnovnih pogojev za uspešno nastopanje na tržišču je obvladanje moderne

tehnologije gradbene proizvodnje, čemur naša DO oz. vse njene TOZD polagajo vedno več pozornosti. Zavedajo se, da bo v ostrem konkurenčnem boju uspeval najbolj tisti, ki bo stalno napredoval v vseh ozirih, med drugimi tudi v razvoju proizvodnih tehnoloških zmogljivosti.

Razvoju gradbene tehnologije in njenih zmogljivosti je naša delovna organizacija posvetila veliko pozornosti in namenila velika finančna sredstva že v preteklih srednjeročnih obdobjih, zlasti še v času od 1970–1980. Isto je predvideno tudi za naslednje srednjeročno obdobje 1981–85, ko planirajo vse naše TOZD nadaljnji razvoj tehnoloških proizvodnih postopkov in razvoj ustreznih proizvodnih zmogljivosti.

Osnovna tendenca razvoja proizvodnje v TOZD gradbene operative Novo mesto, Ljubljana, Krško in Zagreb v bodočem srednjeročnem obdobju bo organizacija močnih proizvodnih obratov z moderno tehnologijo proizvodnje, to je dobilnic in separacij za betonske agregate, večjih centralnih betonarn za dobavo betonskih mešanic, opazarskih obratov za pripravo vseh opažev (razen tunelskih), centralnega tesarskega obrata za izdelavo ostrašij, centralne moderne železokrivnice in centralne žage. S tem se bo v večji meri prenesla proizvodnja v dobro organizirane in dobro tehnološko opremljene obrate, izdelke obratov pa bomo montirali na gradbišču. Na ta način bo možno doseči boljše storilnost in boljše izkoriščenost proizvodnih naprav ter boljše celotno organizacijo dela.

Osnovni sistem gradnje v litem betonu s tunelskimi opaži in montažnimi fasadami ter stopnišči bo ostal še naprej osnovni tehnološki sistem, saj to pogojuje osnovni material, to je železobetone. V tehnološkem smislu boljšega sistema gradnje pri naši precejšnji razdrobljenosti, raznolikosti in malih serijah v stanovanjski gradnji zaenkrat ni.

Vsak tehnološko še modernejši sistem kot npr. veliko panelna montažna gradnja, zahteva znatno višje vlaganje v proizvodno opremo in zato tudi višje proizvodne serije, kakršnih pa na našem tržišču ni.

Vsekakor bo potrebno določene organizacijske in tehnološke izpopolnitve še doseči pri

(Nadaljevanje na 5. str.)

(Nadaljevanje s 4. str.)

uporabi tunelskih opažev. Potrebno bo boljše vzdrževanje teh opažev in zamenjava iztrošenih elementov, doseganje enodnevne proizvodne ciklusa, ki je predviden za te opaže, doseganje večje preciznosti izvedbe pri betoniranju, doseganje kvalitetne izvedbe površin sten in stropov, dopolnitev organizacije in izvedbe zaključnih del, estrihov, predelnih sten in fasad.

Razvoj tehnologije montažne gradnje industrijskih in ostalih objektov v TOZD Togrel se bo nadaljeval v prihodnjem srednjeročnem obdobju 1981-85. V tem obdobju je predvideno, da se povečajo in uskladijo proizvodne zmogljivosti obrata za plasma obstoječih sistemov hal in montažnih fasad. Razen tega je predviden nadaljnji razvoj osvojitve tehnologije prednapetega betona pri gradnji hal večjih razponov oz. za montažno izvedbo objektov nizkogradnje. Ta nadaljnji razvoj je odvisen tudi od realizacije vlaganj v III. fazo razširitve obrata. Poleg tega se pripravlja tehnološka študija tudi za postavitev dislociranih obratov TOZD TOGREL za razširitev proizvodnje elementov hal, tovarne stanovanj in obrata betonske galanterije.

S tehnološkimi in organizacijskimi ukrepi pa bo potrebno še dvigniti kvaliteto izdelkov TOGRELA, ki je v dosežanem obdobju še vedno prenizka.

V TOZD Strojno prometni obrat se bo nadaljeval razvoj proizvodnih zmogljivosti v več smeri.

Dopolnjevali bomo osnovne zmogljivosti gradbene mehanizacije, s katerimi dela TOZD SPO usluge ostalim TOZD gradbene operative, in sicer: za proizvodnjo, transport in vgrajevanje betona, za nakladanje, razkladanje; horizontalni in vertikalni transport materiala na gradbiščih, dopolnjevali bomo srednjo in drobnomehanizacijo za strojno izvajanje del ter avtopark za vse vrste prevozov materiala in mehanizacije.

Posebej bomo v okviru SPO nadaljevali razvoj enote za izvajanje zemeljskih del in komunalnih del na področju nizkogradenj, kar se izvaja še v tem srednjeročnem obdobju. V naslednjem srednjeročnem obdobju se bo ta enota dodatno organizirala in opremila še s potrebnim kadrom in stroji za prevzem del na področju nizkogradenj in večjih komunalnih del.

Z izgradnjo hale za vzdrževanje in popravila tunelskih opažev se bo izboljšala tudi kvaliteta tunelskih opažev, ker

bo v hali možno hitro in kvalitetno popravljati in kompletirati opažne elemente in garniture.

V TOZD MKO predvidevamo v naslednjem srednjeročnem obdobju povečan razvoj zmogljivosti na področju vzdrževanja in servisiranja tovornih vozil in gradbene mehanizacije in za razvoj ključavničarske dejavnosti, ki naj se usposobi tudi za serijsko proizvodnjo ključavničarskih izdelkov. Ta nadaljnji razvoj je vezan na vlaganja v opremo in nove delovne prostore, ker v obstoječih tega ne bo možno izvesti.

TOZD Lesni obrat predvideva nadaljnji razvoj proizvodnje harmonika vrat, preklonih vrat in nekaterih dopolnilnih izdelkov v novem obratu na novi lokaciji v Češči vasi, kjer je v srednjeročnem obdobju predvidena selitev obrata, ker na sedanji lokaciji nima več nobenih možnosti za nadaljnji razvoj.

Na novo lokacijo v Češči vasi se bo iz sedanje lokacije preselila tudi žaga, ki bi se izvedla kot skupna naložba OTZD Lesni obrat in TOZD gradbene operative, saj bo predelovala hlodovino in dobavljala les za potrebe vseh navedenih TOZD.

Na tej novi lokaciji bomo poleg žage in lesnega obrata kasneje prestavili še tesarsko-opažarski obrat TOZD Novo mesto, tako da bo vsa lesna dejavnost združena na enem mestu.

Tudi TOZD Projektivni biro predvideva, da bi razširil svojo dejavnost v skladu z razvojem operativnih zmogljivosti vseh

TOZD delovne organizacije, predvsem pa bo organiziral nov oddelek za projektiranje nizkogradenj in komunalnih ureditev.

Na področju projektiranja visokih gradenj bo potrebno težiti pri projektiranju k nadaljnji industrializaciji finalizacije objektov (estrihi, sanitarni bloki, sanitarne kabine).

Na področju montažnih armirano-betonskih hal bo potrebno osvojiti projektiranje večjih razponov hal v skladu z razvojem proizvodne zmogljivosti TOGRELA, in sicer v prednapetem betonu.

Enako bo potrebno osvojiti projektiranje objektov na področju nizkogradenj v montažni izvedbi in v prednapetem betonu.

Da bomo predvideni razvoj po vseh TOZD SGP Pionir lahko uresničili, bo potrebno tudi močno angažiranje TOZD TKI pri pridobivanju del na vseh področjih dejavnosti TOZD SGP Pionir, tudi na novih področjih dejavnosti, da bodo vse zmogljivosti v celoti zaposlene in ustvarjale planirane rezultate in bodo omogočile realizacijo predvidenih investicij. Šele na ta način bomo lahko predvideni razvoj v resnici tudi izpeljali.

Pri tem bo ravno tako potrebno močno angažiranje služb, ki pripravljajo potrebno dokumentacijo za uresničitev razvojnih nalog, posebej še razvojnih oddelkov, investicijskega oddelka in temelj. banke, da bodo vsi razvojni programi tehnološko in investicijsko dobro pripravljeni in hitro izpeljani.

KAREL HACE

Dober sindikalni izlet

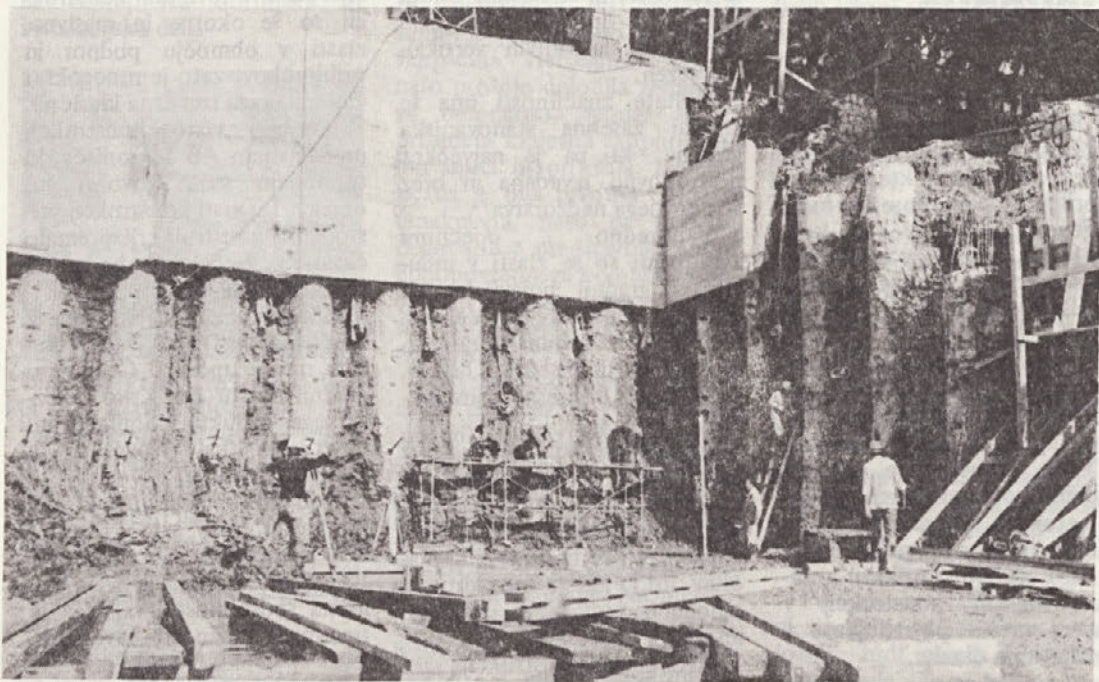
Osnovna organizacija ZSS TOZD TOGREL je za svoje člane 6. septembra organizirala sindikalni izlet.

Okrog 90 članov se je zgodaj zjutraj odpravilo v dveh avtobusih na pot, ki nas je najprej vodila v Jasenovac. Tu smo si ogledali muzej in film o strahotah, ki so se v tem taborišču smrti, enem največjih v Evropi, dogajale med vojno. Nato smo krenili na Kozaro. Ob izdatni malici v senci stoletnih dreves in ob ogledu veličastnega spomenika žrtvam okupatorja ter domačih izdajalcev je čas vse prehitro tekkel.

Pot nas je vodila naprej proti Plitvičkim jezerom. Žal nam čas ni dopuščal daljšega postanaka ob tem biseru naše narave. Kmalu po kosilu smo se odpravili proti domu. Okrog sedmih zvečer smo prispeli do končne postaje naše poti, do gostilne „Cetin“ v Mostecu pri Brežicah. Tu smo ob večerji, dobri kapljici in veseli glasbi zaključili naš enodnevni izlet.

Ugotovimo lahko, da je bil naš izlet, kljub precej naporni poti, uspešen. Tudi v bodoče planiramo podobne izlete, saj pomeni tak izlet, čeprav samo enodnevni, za naše delavce prijetno sprostitev po napornem delu v tovarni.

MIHAEL KEŽMAN

Dela na tem objektu so v polnem razmahu. Pri kraju je utrjevanje zemljišča, ki je bilo dokaj nenavadno delo za nas gradbince. Izredno zahtevni teren pobočja in neugodne razmere otežujejo delo na tem objektu - z gradbišča za novi hotel Plaža v Hercegnovem. Radovi na ovom objektu u punom su razmahu. Pri kraju je učvršćivanje zemljišta, koje je za nas gradjevinare bilo prilično neobičan posao. Izuzetno težak kosi teren i nepovoljni odnosi otežavaju rad na ovom objektu.

Naši krvodajalci

V SGP PIONIR je v TOZD in DSSS na področju Novega mesta okoli 215 krvodajalcev. Naj omenimo le nekaj takšnih, ki so darovali kri že nad 50-krat:

1. RABIČ Ljubo iz TOZD gradbeni sektor Novo mesto
2. VIDIC IVAN iz TOZD lesni obrat

Darovali kri več kot 20-krat:

1. ČEČELIČ Franc, TOZD LO
2. DEŽMAN Jože, TOZD MKO
3. DRAGMAN Mirko, TOZD SPO
4. FILIPČIČ Marjan, TOZD gr. s. Novo mesto
5. HANČIČ Franc, TOZD LO
6. JAMNIKAR Milan, TOZD Krško
7. JAMNIKAR Franc, TOZD TOGREL
8. KOTNIK Srečo, TOZD MKO
9. ŽAGAR Janez, TOZD LO.

Hvala vam, tovariši!

Z zborovanja gradbenih konstrukterjev Slovenije

11. in 12. septembra je bilo na Bledu zborovanje gradbenih konstrukterjev Slovenije. Na tem zborovanju so konstrukterji prikazali svoje dosežke in se pogovorili o problemih konstruiranja, predpisov s področja konstrukcij in o uporabi računalništva pri konstruiranju objektov.

Na zborovanju so sodelovali tudi konstrukterji iz TOZD projektivni biro: Marjeta Saje, Tomaž Lipnik in Tone Globokar.

Tone Globokar je prikazal zbranim konstrukterjem armirano-betonske konstrukcije v Novem mestu z barvnimi diapozitivi. Poročilo o prikazu armiranobetonskih konstrukcij v Novem mestu posredujemo v nadaljevanju članka.

PRIKAZ AB KONSTRUKCIJ V NOVEM MESTU

AB konstrukcije na področju Novega mesta so se razvijale

vzporedno z razvojem gradbeništvu in proizvodnje gradbenega materiala ter z rastjo števila in znanja gradbenih strokovnjakov. Najpomembnejši nosilec razvoja gradbeništvu na tem področju je splošno gradbeno podjetje Pionir iz Novega mesta. Veliko vlogo pri tem je odigral razvoj gospodarstva, ki je zahteval od gradbenikov vse večje proizvodne zgradbe ter vse več stanovanj in zgradb za splošne potrebe ljudi.

Novomeško področje spada v VII. potresno cono MČS.

Vsem konstrukcijam na področju Dolenjske je skupno vedno problematično temeljenje na kraškem svetu. Zato so tu pristopne vse oblike AB temeljnih konstrukcij: AB pasovni in točkovni temelji, AB temeljne grede, brane in plošče, vodnjaki ter AB piloti. Slabo rešeno odvodnjavanje ali poškodbe kanalizacije povzročajo čisto izpiranje temeljnih tal izpod temeljev. Sanacije takih poškodb predstavljajo za konstrukterje in izvajalce zahtevne, vendar zanimive naloge.

Prve konstrukcije so bile opečne zgradbe z AB masivnimi in rebričastimi stropovi, ojačene z AB horizontalnimi vezmi. S predpisi za gradnjo v potresnih področjih so opečne zgradbe dobile vertikalne AB vezi ter take sisteme stropov, da so bili prečni in vzdolžni zidovi približno enako obremenjeni (križem armirane plošče, menjava smeri rebričastih stropov izmenično po etažah). Vertikalne vezi so bile sprva zabetonirane takoj po izvedbi zidov, zato so se v zidovih višjih etaž pojavljale razpoke, ki so nastale zaradi stisljivosti opečnih zidov, ob praktično nestisljivih vertikalnih vezeh.

Naštete značilnosti ima še zmeraj zasebna stanovanjska gradnja, ki pa je največkrat nestrokovno izvedena in brez strokovnega nadzorstva.

Vzporedno z opečnimi zgradbami so se zlasti v industrijski gradnji pojavljale AB okvirne konstrukcije. Večino ma so bili to ravninski enoetažni AB okvirji, ki so nislili lesene, jeklene in AB strešne konstrukcije.

AB okvirne konstrukcije so v nadaljnjem razvoju postale zahtevnejše (večetažni prostorski okvirji, neprizmatični elementi, gobaste plošče brez grednih ojačitev itd.), kar je med drugim omogočil tudi razvoj računalništva.

Medetažne konstrukcije pri okvirnih konstrukcijah so večinoma AB križemarmirane plošče, ki so pri izredno velikih razpetinah olajšane z uporabo kartonskih cevi. AB okvirne konstrukcije so neekonomične

za prevzem horizontalnih obtežb, zato so v novejšem času kombinirane s stenastimi AB jedri. Opečne zidove v stanovanjski gradnji je nadomestil liti beton. V panelne lesene opaže so bile vlite nosilne AB stene, ki so nosile AB križemarmirane plošče. Obodne stene so bile zlepljene z oblogo iz siporeksa, ki je bila predhodno pozidana na zunanji strani opaža kot toplotna izolacija. Od tod tudi ime siporeks – beton. Iz litega betona je bilo v Novem mestu zgrajeno tudi nekaj šol.

Konstrukcije iz litega betona so zelo dobro zasnovane – zlasti glede potresne varnosti.

Lesene opaže pri stanovanjski gradnji so zamenjali kovinski opaži, razpetine so se zmanjšale. Uveljavila se je takoimenovana „tunelska“ gradnja, ki je čas, potreben za postavitev konstrukcije, skrajšala na minimum (en dan – ena etaža). V večini primerov predstavlja osnovno konstrukcijo več prečnih „tunelov“, povezanih z enim vzdolžnim. Z razvojem tunelskih opažev so se pojavili tudi celostenski montažni AB fasadni elementi.

Potrebe industrije so pospešile razvoj AB montažnih konstrukcij. „Pionir“ je razvil več tipov AB montažnih konstrukcij: ločno v sodelovanju z „Gorico“ ter dvokapnico in ravno streho v sodelovanju s FAGG – inštitutom za konstrukcije.

Vse našete konstrukcije so se uveljavile v Novem mestu.

Za gradnjo neproizvodnih in splošnih objektov so bile razvite tudi etažne montažne konstrukcije. Rešitve tovrstnih konstrukcij so še okorne in masivne, zlasti v območju podpor in priključkov, zato je mnogokrat vmesna etaža izvedena klasično.

Posebno vrsto konstrukcij predstavljajo AB zaklonišča, ki spremljajo vsak novozgrajeni objekt. Tej vrsti konstrukcij pristopamo konstrukterji premalo eksaktno, zato je poraba betonskega jekla neracionalna.

Konstruktivne elemente iz prednapetega betona je v Novem mestu uporabil Gradis pri gradnji mostu čez Krko, železniškega viadukta v Šmihelu, industrijskih hal Novolesa in Industrije obutve.

Konstruktivne rešitve, ki sem jih naštel, niso samo rezultat dela in snovanja konstrukterjev. Bistveno je na njih vplivala tehnična sposobnost izvajalcev in finančne možnosti investitorjev.

Vzporedno z nadaljnjim razvojem gradbene tehnologije in racionalnejših konstruktivnih rešitev pričakujemo tudi razvoj zahtevnih konstrukcij.

TONE GLOBOKAR

Gradbišče Straža –

prispevek TOZD gradbeni sektor Ljubljana okolici Novega mesta

Mineva že četrto leto, odkar se je zaradi pomanjkanja dela na območju mesta Ljubljane TOZD gradbeni sektor Ljubljana odločil, da sprejme dela v Straži pri Novem mestu. V tem času so delavci ljubljanskega TOZD predali investitorjem naslednje objekte: skladišče sladkorja in žita z rekonstrukcijo dostavnega železniškega tira Zavodu za rezerve SRS, novo žago v Soteski Novolesu Straža, adaptirano halo in žagalnico Novolesu Straža, avtobusno postajo Straža Gorjancem iz Straže in stanovanjski blok SB 1–2 v Straži kot gradnjo za trg.

V času, ko nastaja naš članek, pa marljivi delavci TOZD gradbeni sektor Ljubljana hitijo dokončevati stanovanjska objekta SB 3–4 in SB 5–6 s 55 stanovanji, bližnjo in širšo okolico blokov v površini 11.000 m², zaklonišče za 200 oseb in zdravstveno postajo v Straži.

Dela na blokih, zunanji ureditvi in zaklonišču, ki so opredeljena kot gradnja za trg, kasnijo za nekaj več kot 2 meseca, kar je posledica izredno velikih obvez TOZD gradbeni sektor Ljubljana do investitorjev na območju sedeža TOZD (Yulon, Toplarna, Tržnica Moste, Dom španskih borcev Moste in šola BS–3 Bežigrad), slabega vremena, obenem pa tudi izpolnjevanja potreb SOZD Giposs pri obnovi potresnega območja Če tinje v Črni gori.

Kljub tem težavam in pomanjkanju pri dobavi z gradbenim in obrtniškim reprodukcijskim materialom in kljub lahko rečemo nerazumljivim težavam pri dobavi betona iz betonarne Gotna vas, last TOZD gradbeni sektor Novo mesto, upamo, da bomo do 25. 10. 1980 dokončali vsa dela na obeh stanovanjskih blokih, zunanji okolici s priključki vodovoda, kanalizacije, elektrike in javne razsvetljave in na zaklonišču za 200 oseb, ki je verjetno prvo samostojno stoječe zaklonišče na območju Novega mesta.

Z izgradnjo tega kompleksa bomo Samoupravni stanovanjski skupnosti Novo mesto predali 9 tri-sobnih stanovanj a 73 m², 16 dvoipol-sobnih stanovanj a 62–66 m², 19 dvosobnih stanovanj a 55 – 57 m², 8 enainpolsobnih stanovanj a 46 m² in 3 garsonjere a 29 m² oz skupno 55 stanovanjskih enot.

Zunanja ureditev blokov obsega pribl. 3400 m² cest in parkirišče v asfaltbetonu debeline 8 + 2,5 cm pri 700 m² peš poti in stopnic v asfaltbetonu debeline 3 cm, 11.000 m² humuziranja in zazenjenih

(Nadaljevanje na 7. str.)

(Nadaljevanje s 6. str.)

zelenic, 100 m vodovodnih cevi za vodovodni priključek, 500 m el. kabla za izvedbo zunanje razsvetljave in 260 m el. kabla za el. priključek stanovanjskih blokov 3,4 in 5,6 skupaj s pripadajočimi izkopi in zasipi.

Na prostoru nasproti blokov smo na željo investitorja Zdravstvenega centra Dolenjske, za katerega smo uspešno dokončali izgradnjo zdravstvenega doma Novo mesto, v juniju pričeli z izgradnjo zdravstvene postaje Straža v skupni vrednosti 10.800.000 din po sistemu „ključ v roke“ in z rokom dograditve 25. 11. 1980. Dela so trenutno v neznatni zakasnitvi, vendar upamo, da bomo objekt dokončali v roku.

Na gradbišču pod vodstvom vodje gradbišča Oražem Milana, dipl. gr. ing., obračunskega tehnika Mužar Andreja in gradbenih delovodij Skočec Ivana in Kolenko Marka dela trenutno 60 gradbenih delavcev vseh strok, ki že težko čakajo, da se po zaključku del v Straži v novembru vrnejo na delo v Ljubljano, kjer jih čakajo komfortne sobe novega samskega doma in odlična hrana iz prenovljene menze.

MILAN ORAŽEM

V Hercegovem novi hotel PLAŽA že raste iz tal

V eni izmed prejšnjih števil smo nato, ko smo v juniju obširno poročali o podpisu pogodbe za gradnjo hotela Plaža v Hercegovem, že objavili sliko gradbišča. Ker je rok za dograditev hotela zelo kratek, po prvotni pogodbi bi moral biti predan naročniku že 29. maja prihodnje leto, bi bilo odveč vsako odlašanje z deli.

Hercegovci je predalec, da bi to resnično oddaljeno gradbišče lahko obiskali, zato je mnogo novic o novostih na njem natresel vodja projekta PDE Črna gora Milan Matjašič.

Direktor PDE Črna gora je Zlatko Kušević, dipl. inž. gradb. Na gradbišču hotela Plaža dela zdaj 25 delavcev iz TOZD Gradbeni sektor Krško. Razen teh so tam še strojniki iz TOZD SPO in delavci kooperanta Zavoda za raziskavo materialov in kovin TOZD Geološki zavod iz Ljubljane, ki vrtajo pilote in deloma opravljajo tudi utrditvena dela. Raziskava zemljišča na gradbišču je že opravljena. Ker bo stal bodoči hotel na sorazmerno strmem bregu, ki se spušča proti morju, so bile tudi zaradi tega potrebne pred gradnjo obsežne geološke raziskave in pilotiranje temeljev stavbe, ki bo stopničasto zrasla v bregu.

Na gradbišču zlasti poudarja jo, da so izredno zadovoljni z

izredno prijaznostjo, uvidevnostjo in korektnim odnosom, ki ga do vseh naših delavcev in potreb kažete direktor hotela Plaža v Hercegovem Andjelko Tomašević in odgovorni za investicijska dela, gradbeni strokovnjak Rade Kaludjerović.

Vrednost do 25. septembra opravljenih del znaša okoli 35 milijonov dinarjev. Vsi piloti so že zabetonirani, v spodnjem delu gradbišča že potekajo dela pri injiciranju in utrjevanju pilotov v zdrav teren, na zgornjem delu gradbišča pa so že začeli s širokim odkopom.

Investitor je v zamudi s predajo dokumentacije za več kot 2 meseca, pa tudi zemljiško-lastniški odnosi na zemljišču, na katerem bo potekala gradnja, še niso v celoti urejeni in zato zemljišče še ni v celoti predano. Zaradi naštetih vzrokov je treba pričakovati, da bo prvotno določeni 29. maj 1981 kot rok za predajo izgotovljenega objekta investitor podaljšal za 1 mesec.

Investitor tudi ni uspel poravnati vseh dogovorjenih finančnih obveznosti, poravnal pa tudi še ni vseh doslej zapadlih situacij, vendar zagotavlja, da bo ta del svojih obveznosti poravnal do 10. oktobra letos.

Projektna dokumentacija za gradnjo je pomanjkljiva v tolikšni meri, da se je investitor odločil izdelati nov popis del. V ta popis bodo zajete vse spremembe, do katerih je prišlo v dobrih treh mesecih, odkar poteka gradnja. Spremembe je za okoli 50 odstotkov celotne vrednosti naložbe in zajemajo v glavnem skoraj celotno statiko in skoraj vsa obrtniška in instalacijska dela.

Direktor PDE Črna gora, dipl. gr. ing. Zlatko Kušević: „To ni lahko gradbišče! Res je, da z investitorjem dobro sodelujemo, da se trudimo kolikor je v naših močeh, da dela hitro in kvalitetno napredujejo. Vendar Pionirjevci smo že taki, da nas pohvala investitorja še bolj zavazuje.“

„Ovo nije lahko gradilište. Istina je da dobro suradjujemo sa investitorom, da se trudimo koliko možemo, da radovi brzo i kvalitetno napreduju. Ali mi Pionirovci smo takvi da nas pohvala investitora još više obvezuje.“

Zaradi pravkar povedanega bo precej del opravljenih po terenskem projektiranju, saj je skupina projektantov Energo-projekta iz Beograda, ki je izdelal projekt, nenehno na terenu.

Omeniti moramo še to, kako se odvija sodelovanje z Gradbenim podjetjem „Prvoborac“ iz Hercegovca, ki je pritegnjeno h gradnji. Hotel Plaža iz Hercegovca ima kot investitor sklenjeni s podjetjem „Prvoborac“ dve pogodbi. Po prvi pogodbi mora dobavljati „Prvoborac“ za potrebe gradbišča beton in armaturne koše za pilote. Pri uresničevanju te pogodbe je prišlo do cele kopice težav zaradi pomanjkanja cementa in gramoza in je bilo gradbišče zato slabo oskrbljeno z betonom. Sodelovanja glede oskrbe z armaturnimi koši za pilote poteka brez zastojev in v obojestransko zadovoljstvo.

Drugo pogodbo ima Hotel Plaža iz Hercegovca kot investitor podpisano z gradbenim podjetjem „Prvoborac“ za gradnjo dela hotelskega objekta. „Prvoborac“ z gradbenimi deli še ni pričel, ker poteka na zemljišču, na katerem bo gradil, sanacija terena in ker investitor na tem zemljišču še ni izpraznil ene stavbe, ki je predvidena za rušenje. Dve hiši je izpraznil in sta že porušeni.

Zaradi težav, ki jih je imel pri oskrbi gradbišča z betonom „Prvoborac“, smo bili prisiljeni postaviti svojo betonarno. Ta je že postavljena pred Igalom na zemljišču Poljoprivrednega kombinata Beograd v Hercegovem. Pri postavljanju betonarne, pravzaprav pri zemljišču zanjo, se je zataknilo. Občinska skupščina Hercegovci je na našo prošnjo določila zemljišče za betonarno, vendar se je prizadeta krajevna skupnost temu uprla in pritožila. Dosegla je, da je bila prvotna odločba umaknjena, nato pa smo se dogovorili s predstavnikoma enote Poljoprivrednega kombinata Beograd v Hercegovem in postavili betonarno na njihovem zemljišču.

Za nastanitev in prehrano naših delavcev je poskrbel po pogodbi hotel Plaža iz Hercegovca. Delavci so nastanjeni v sedanjem hotelu Plaža v hotelskih sobah. V tem hotelu prejemajo vsak dan dva obroka in jim hrano tja dovažajo, ker hotel nima kuhinje. Na večerjo hodijo delavci v eno izmed restavracij gostinskega podjetja „Boka“. V redu je poskrbljeno tudi za zdravstveno varstvo delavcev v zdravstvenem domu v Hercegovem.

Gradnja novega hotela poteka v starem delu Hercegovca, ki je tako kot vsa stara mesta

zelo utesnjen, gosto zazidan in poln ozkih in vijugastih mestnih ulic, vrhu vsega pa zgrajen ob obali, ki strmo pada proti morju. Vse to seveda povzroča pri gradnji obilico težav, s katerimi se je treba vsak dan in nenehno spoprijemati. Gradbišče je stisnjeno na zelo majhnem prostoru, kjer ni bilo mogoče postaviti ne tehnične baze in ne zadostnih deponij potrebnih materialov. Tehnična baza gradbišča je oddaljena 7 kilometrov.

Veliko težav, ovir in nevšečnosti nastaja pri dovozu in odvozu materialov, ker je treba opravljati del prometa po sicer enosmerni cesti tudi v obratni smeri. Po mestnih ulicah je na poti k gradbišču veliko ostrih ovinkov, zelo ozkih uličnih prehodov, vsi dovozi pa potekajo vrhu vsega po razmeroma strmih zemljišču.

Kot dodatna težava se pojavlja dejstvo, da ima Hercegovci zelo južno lego in da zato traja turistične sezona tam čez vse leto. V mestu je še vedno zelo veliko turistov, zlasti tujcev, ki večinoma prihajajo na dopust s svojimi vozili. Avtomobili so parkirani po že tako ozkih ulicah in prehodih in ob tem porabijo naši vozniki, ki dovažajo in odvažajo material nemalo živcev in časa, preden se prebijejo še skozi te dodatne pasti.

Po načrtih je v hotelu Plaža v Hercegovem predvidena vgradnja precejšnjih količin raznih finalnih materialov iz uvoza. Uveljavljene uvozne omejitve v zvezi z ustalitenimi ukrepi in prizadevanji so zato povzročile celo kopico nevšečnosti in širših iskanj možnosti uvoza teh materialov v celotnem jugoslovanskem prostoru.

Glede založenosti tega na tem območju z najpotrebnejšimi gradbenimi materiali ugotavljajo v PDE Črna gora, da ni najboljša: z lasti primanjkuje betonskega železa, težave pa so tudi s cementom. Del betonskega železa dovažajo iz Stolca v Hercegovini, ki je oddaljen od gradbišča 160 kilometrov, del pa iz Titograda, ki je oddaljen 150 kilometrov. Oba kraja, iz katerih dovažajo betonsko železo, pa žal ležita vsak v drugi smeri od gradbišča v Hercegovem, kar onemogoča kombiniranje vožnje, oddaljenost obeh krajev pa je zelo velika.

Preskrba z ostalimi gradbenimi materiali je boljša. Gramoza je dovolj, tudi omnia plošč ne primanjkuje, teh pa bodo v novi hotel vgradili precej. Glede cementa zagotavljajo dobavitelji, da ga bodo dobavljali v potrebnih količinah in da ga ne bo primanjkovalo.

M. J.

V oktobru so se v glasilu „Pionir“ oglasili naslednji novi sodelavci:

1. REHAR Bistra, sind. org. in TOZD PB
2. KLEMENC Marjana, sind. org. in TOZD PB

Ponovno so se oglasili:

1. Anica ORAZEM, sind. org. in TOZD TKI
 2. Ivan ILIJANIČ, sind. org. in TOZD gr. s. Novo mesto
 3. Vlasta TOMAZIN, sind. org. in DSSS
 4. Ivan MARKOVIČ, sind. org. in TOZD gr. s. Krško
 5. Bruno POTOKAR, sind. org. in TOZD TOGREL
 6. Rudi ROBIČ, sind. org. in TOZD PB
 7. Metka BUČAR, sind. org. in DSSS
 8. Pavle HOLOZAN, sind. org. in TOZD gr. s. Ljubljana
 9. Jože RIBIČ, sind. org. in TOZD MKO
- Dopisujte v vaše glasilo!

Pionir ima odlične odrarje

V dneh od 3. do 4. oktobra 1980 so se v Somboru odvijale XII. igre gradbenih delavcev Jugoslavije, katerih organizator je bilo domače gradbeno podjetje „Dušan Staničkov“. Program takoimenovanega „Srečanja gradbincev Jugoslavije“ je obsegal tekmovanja v proizvodnih panogah (zidarji, tesarji, železokrivci, odrarji, pleskarji, keramičarji, žerjavisti, instalaterji centralne kurjave), tekmovanja iz splošne ljudske obrambe (metanje bombe, tek na 100 m, skok v daljino, streljanje z vojaško puško) ter tekmovanja v protipožarni zaščiti.

Propozicije srečanja so take, da v proizvodnih panogah tek-

mujejo ekipe iz posameznih delovnih organizacij, ki so se na republiških tekmovanjih plasirale na prvo mesto in jasno zastopajo republiko, iz katere prihajajo, medtem ko so ekipe za tekmovanje v SLO in protipožarni zaščiti sestavljene na kraju samem v okviru posameznih republik in avtonomnih pokrajin iz že prisotnih tekmovalcev.

V kategoriji odrarjev je Slovenijo zastopala ekipa naše delovne organizacije in od sedmih ekip zasedla odlično drugo mesto, s samo eno točko manj od prvo uvrščene ekipe domačinov, to je GRO „Jastrebac“ Kruševac.

Ekipo Pionirjevih odrarjev na zveznem tekmovanju so sestavljali: KUMER JANEZ, JACIMOVIČ RADOVAN in PEPEL JOŽE, vodil pa jih je MALENŠEK FRANC, vsi iz TOZD Novo mesto.

Pri tem naj omenimo, da se nobena izmed ostalih slovenskih ekip ni povzpela tako visoko. Iz rezultatov je razvidno, da so v panogi zidarjev zastopali Slovenijo zidarji „Stavbarja“ Maribor in zasedli 7. mesto med 8 ekipami; tesarji „Konstruktorja“ so osvojili 3. mesto izmed 8 ekip, železokrivci SGP „Grosuplje“ so v svoji panogi pristali na 7. mestu med 8 ekipami, pleskarji GF – TOZD Slikar Maribor so osvojili 5. mesto izmed 7 ekip, keramičarji „Obloge – slikoplastike“ Ljubljana so zasedli 4. mesto med 7 ekipami, žerjavisti SGP „Grosuplje“ so bili 3. med 6 ekipami, v panogi montaže centralne kurjave pa Slovenija ni imela predstavnika.

V končni uvrstitvi je ekipa SR Slovenije zasedla sledeča mesta:

- proizvodna tekmovanja: 6. mesto
- tekmovanja v SLO 4. mesto
- tekmovanja v protipožarni zaščiti 4. mesto

Naši ekipe odrarjev gre iskrena zahvala in pristrčne čestitke za dosežene rezultate z željo, da bi tudi v bodoče tako uspešno zastopali barve naše delovne organizacije!

SONJA MEDLE

Srečanje mladih na Polževem

Osnovna organizacija ZSMS TOZD Lesni obrat je na pobudo Koordinacijskega sveta ZSMS SGP Pionir Novo mesto organizirala 27. 9. 1980 družabno srečanje mladih Pionirja na Polževem. Srečanja se je udeležilo 23 mladincev iz TOZD na področju Novega mesta, kar je sorazmerno malo v primerjavi s številom mladih pri Pionirju na tem področju.

Na pot smo se odpravili z vlakom, ki nas je iz Novega mesta popeljal do Višnje gore, od koder smo se nato prijetno razpoloženi v meglenem dopoldnevu peš napotili po markirani poti do hotela na Polževem. Po prihodu na cilj in manjši okrepitvi s pijačo in jedajo ter krajšem počitku smo nadaljevali z zastavljenim programom. Mladi so se pomerili v plezanju na drevo, skakanju v daljavo z mesta, vlečenju vrvi in podobnem, za kar so posamezniki prejeli skromne praktične nagrade. Po kosilu smo vsi skupaj po dolgem in počez premerili kar obsežno trim stezo, ki poteka po gozdičkih, ki z vseh strani obrobajo planjavo Polževo in lep sončen dan se je kar hitro prevesil v noč in bližal se je konec srečanja.

Zvečer smo se konec ob prijetnih zvokih glasbe v hotelu sprostili še ob plesu, nakar smo se dobre volje z avtobusom odpeljali v Novo mesto.

Take in podobne prireditve zbljujejo mladino z različnih področij dela, hkrati pa v mladini vzbujajo voljo do aktivnejšega dela, tako na delovnem mestu kot na družbenopolitičnem področju. Zato naj delo KS ZSMS tudi v bodoče spremljajo podobne akcije.

SONJA MEDLE

Pionirjevi mladinci na Polževem (foto Alojz Fink, SPO)

POPRAVEK

V zadnji številki glasila „Pionir“ je pisec članka „IZVOZ NI SAMO DOLŽNOST – TUDI NUJA JE“ zaprosil za razgovor pomočnika glavnega direktorja Stojana HORVATA, dipl. inž. gradb., ki ga je pisec pomotoma imenoval za direktorja službe za investicijska dela v tujini.

Tovarišu inž. Horvatu se za napako opravičujemo.

UREDNIŠTVO

NA MESEC LANI 1548 UMRLIH LJUDI

V letu 1979 je umrlo v Sloveniji 18.574 ljudi ali 1548 povprečno mesečno. V času od septembra 1979 do avgusta 1980 se v primerjavi z obdobjem leto dni prej koeficient na 1000 prebivalcev ni spremenil (9,8). Vrednost tega koeficienta za avgust 1980 je že nižja – 8,9.

CENE SKAČEJO PO VSEM SVETU

Dvanajstmesečni podatki o maloprodajnih cenah v državah evropske deveterice ne razveseljujejo tamkajšnjih prebivalcev in državnikov. Za letos so predvideli 12,3-odstotno povprečno povečanje cen na drobno, do konca julija pa so zabeležili rast cen za 13,7 odst. Nove cene nafte in prodaja kuriva v jeseni bodo ta odstotek pognale še malo navzgor. V Vel. Britaniji računajo, da bodo cene obdržali pri planiranih 20 odst. podražitev. Zmeda z nafto na svetu pa bo v kratkem precej premešala račune vseh cen na debelo in drobno.

KDAJ BO DRUGAČE V KMETIJSKEM IZVOZU?

Lani smo v Jugoslaviji dosegli doslej rekorden izvoz kmetijskih pridelkov. Na tuja tržišča smo jih prodali za pribl. 720 milijonov dolarjev, od tega:

živinorejskih proizvodov za 310, sadja in vrtnin za 138, tobaka za 82, pijač za 66, ribjih konzerv za 28 in sladkorja za 28 milijonov dolarjev. Hkrati pa smo lani uvozili iz tujih držav kmetijskih pridelkov za 977 milijonov dolarjev, od tega: žita za 270, sadja za 158, kave, čaja in začimb za 284 in soje ter ribje moke za 88 milijonov dolarjev. Primanjkljaj je znašal torej kar 257 milijonov dolarjev.

Naši razvojni nacrti za razdoblje 1981 – 1985

Nalazimo se usred pripremanja srednjeročnih razvojnih programa za razdoblje 1981 – 1985 u kojima se radi o određivanju osnovnih ciljeva i razvojnih smjernica za naredno petogodišnje razdoblje te određivanja konkretnih zadataka za ostvarivanje tih ciljeva uzimajući u obzir unutarnje i vanjske uvjete poslovanja.

Odnosi u kojima postavljamo viziju našeg daljnjeg razvoja, sve su prije nego povoljni. Nestabilni odnosi na području privredivanja i usvojene mjere ekonomske stabilizacije, koji bi trebali usmjeriti sadašnje neuravnotežene privredne tokove na pravi kolosjek, neće utjecati na reprodukcijski proces samo u 1980 godini, već će se osjetno posezati i u prve godine narednog srednjeročnog razdoblja te usporiti korak razvoja u svima granama privrede. Organizacije udruženog rada posebno će bolno pogoditi usvojene mjere na području uvozne–izvozne djelatnosti, jer će smanjenje uvoza reprodukcijškog materijala prozokovati zastoje u proizvodnji, a to će za posljedicu imati sporiji porast društvenog proizvoda. Tako ocjenjuje da će društveni proizvod u narednih pet godina u SR Sloveniji rasti po prosječnoj godišnjoj stopi od 3% – 4%, što je u uporedbi sa dosadašnjim 5% porastom znatno sporije. Zajedno sa smanjenjem rasta društvenog proizvoda bit će sporiji i porast zaposlenosti i to pod 2% godišnje, a realni porast osobnih dohodaka će isto tako iznositi pod 2%.

U drugim republikama planiraju nešto brži rast, ali on isto tako ne dostiže porast tekućeg srednjeročnog razdoblja. Opadanje proizvodnog rasta ujedno znači i manje sredstava za sve namjene potrošnje, uključujući i investicijsku. Predviđeno smanjenje investicija može jako da pogodi građevinske organizacije, jer je razvoj građevinarstva usko uvjetovan gibanjem investicijske djelatnosti. Na opadanje investicija upozorava i činjenica da će u narednom srednje-

ročnom razdoblju biti jako poštreni kriteriji za dobijanje investicijskih kredita jer će banke kreditirati samo ona investicijska ulaganja koja će osiguravati izvozno usmjerenu proizvodnju uz upotrebu visoke stope amortizacije i visoke stope upotrebe stručnog kadra te dugotrajno visok dohodak. Pooštreno stajalište prema investicijskim ulaganjima je svakako nepohodno u uvjetima privredne stabilizacije, jer su se u dosadašnjem razdoblju često izvodile investicije preko realnih dohodovnih mogućnosti, a naravno, upravo će organizacije na području građevinarstva morati računati sa opadanjem proizvodnog porasta.

Opskrba glavnim materijalima je slijedeći činilac od kojeg je jako ovisan budući privredni rast. Iako su neke organizacije udruženog rada već i dosada jako osjetile lavinu nedostatka raznovrsnih materijala, opskrba građevinskim materijalom bila je prilično zadovoljavajuća. To se u budućnosti neće moći sa sigurnošću predvidjeti, jer su teškoće oko opskrbe nekih osnovnih građevinskih materijala, posebno betonskog željeza i cementa, već počele, a isto tako nema izgleda da će se odnosi uskoro poboljšati. Kao što znamo nedostatak materijala može brzo da dovede do zastoja u izvođenju investicijskih radova. Sve to, a osim toga i izuzetno gorući energetski problemi, a kao kruna svega i jako nestabilni odnosi u svijetu, razlozi su koji radnicima u osnovnim

organizacijama i zajednicama, a posebno planerima nalažu da u planiranju svojih razvojnih ciljeva ostanu u realnim granicama i ne planiranju nedostižne zadatke.

A kakav će biti razvojni put naših osnovnih organizacija odnosno radne organizacije u novom petogodišnjem razdoblju? Kakve smo ciljeve zacrtali i kako ih namjeravamo ostvariti? Odgovore na ta pitanja naći ćemo u nekim već napravljenim planskim dokumentima, među kojima su najvažniji osnutci temelja plana OOUR i RZZS te osnutak samoupravnog sporazuma o osnovama plana radne organizacije koji su već neko vrijeme na javnoj razpravi. Ukratko možemo ovako da posređujemo sadržaj ta dva akta:

a) GLOBALNI OKVIRI PORASTA

Osnutci osnova plana OOUR koji su napravljeni na osnovu usvojenih smjernica za plan te analiza razvojnih mogućnosti, određuju u prosjeku slijedeće realne stape porasta:

– porast ukupnog prihoda	8 %
– porast zaposlenosti	3 %
– porast produktivnosti	5 %
– porast osobnih dohodaka	3 %
– akumulacija	6 %

b) PROIZVODNJA I TRŽIŠNA USMJERENJA

U daljnjoj koncepciji razvoja osnovne organizacije su usmjerile svoju aktivnost prije svega na što racionalniju i kvalitetniju

proizvodnju s upotrebom novih tehnoloških postupaka u sistem gradnje i ostalim djelatnostima, uvođenjem visokog stupnja industrijalizacije, posebno kod gradnje stambenih objekata, a osim toga daju veliki naglasak mehaničkoj opremljenosti koja bi u najvećoj mogućoj mjeri trebala da zamijeni živi rad, jer uz sporiji porast zaposlenosti problem nedostatka radnika vjerojatno će biti još očitiji nego dosada. Obzirom na tržišnu usmjerenost treba naglasiti da naše osnovne organizacije planiranju i u buduće veliku otvorenost kod izbora tržišta s posebnim naglaskom na aktivnije uključivanje u međunarodnu raspodjelu rada.

c) INVESTICIJE

U skladu sa općim društvenim smjernicama te obzirom na pooštrene kriterije za dobijanje investicijskih kredita, OOUR su svoje investicijske želje morale prilagoditi realnim mogućnostima, tako da su u svoje osnove planova unjele samo ona investicijska ulaganja koja će donositi veći dohodak i koje će biti sposobne da realiziraju pretežno vlastitim sredstvima ili uz pomoć suulaganja unutar radne organizacije ili uz pomoć vanjskih partnera i samo uz minimalnu upotrebu bankovnih sredstava. Kako se predviđa, zajednička investicijska ulaganja u narednom petogodišnjem razdoblju iznositi će oko 1.040.000.000 din, a pojedine OOUR i radna zajednica predvi-

(Nastavak na sl. stranici)

Tak je pogled na gradbeno jamo z vrha žerjava. Pogled se odpira na teren, ki bo že v nekaj mesecih temelj za novi hotel Plaža. Nekaj tisoč kamionov zemlje so prepeljali, da so lahko zastavili temelje bodoči zgradbi v Hercegnovem.

Ovakav je pogled na gradjevinsku jamo sa vrha dizalice. Vidimo teren koji će već nekoliko mjeseci biti temelj za novi hotel Plaža. Prevezli su nekoliko tisuća kamiona zemlje da su mogli zacrtati temelje buduće zgrade u Hercegnovem.

Močno neurje, ki je dobesedno zalilo gradbeno jamo, je bilo skorajda sleherni dan obiskovalec gradbišča v Herceg Novem. Potrebno je bilo hitro ukrepati: črpalke in dodatna kanalizacija so komajda ukrotili divjo naravo črnogorskega podnebnja.

Jako nevrjeme koje je doslovno zalilo gradjevinsku jamo bilo je skoro svakodnevni posjetilac gradilišta u Herceg Novom. Bilo je potrebno poduzeti hitne mjere: crpke i dodatna kanalizacija skoro su jedva ukrotili divlju prirodu cmogorskog podneblja.

(Nastavak sa prij. stranice)

daju ulaganja u slijedećem obimu:

– OOUR građevinski sektor	
Novo mesto	108 mio din
– OOUR građevinski sektor	
Ljubljana	72 mio din
– OOUR građevinski sektor	
Krško	72 mio din
– OOUR građevinski sektor	
Zagreb	29 mio din
– OOUR SPP	426 mio din
– OOUR MKP	65 mio din
– OOUR DP	83 mio din
– OOUR Togrel	47 mio din
– OOUR Projektivni	
biro	21 mio din
– OOUR TKI	42 mio din
– RZZS	77 mio din

D) ZAPOSLENOST

Radne organizacije očekuju određenu umirenost na području zapošljavanja, jer bi slijedeće ekstremizno zapošljavanje povuklo za sobom neophodnost i potrebu za osiguranje minimalnih uvjeta društvenog standarda kojeg iz predviđenog dohotka neće biti sposobne da pokrivaju. Manji porast zaposlenosti nadoknadit će racionalnijim iskorištavanjem postojećeg kadra i radnog vremena, poboljšanjem strukture zaposlenosti, boljom organizacijom rada i smanjivanjem fluktuacije.

e) IZVOZNA DJELATNOST

U cilju da se što više doprine se uravnoteženju neugodne vanjskotrgovinske bilance naše zemlje, osnovne organizacije će u narednom srednjoročnom razdoblju nastojati da se što uspješnije uključe u vanjskotrgovinsku djelatnost. Kako se predviđa na inozemnom tržište će usmjeriti 15 % svojih proizvod-

nih odnosno uslužnih kapaciteta.

Osim navedenih razvojnih usmjerenja, osnovni osnovna plana i SAS o osnovama plana daju posebno veliki naglasak povezivanju unutar RO i SOUR te sa ostalim samoupravnim organizacijama u cilju stjecanja zajedničkog prihoda i zajedničkog dohotka te nizu drugih aktivnosti koje nije moguće obuhvatiti u ovom kratkom sastavu.

Potrebno je naglasiti da su se u fazi usklađivanja izrađenih planskih akata sa društvenim dogovorima pojedinih općina, gdje OOUR imaju svoje sjedište, formirala neka stajališta koja govore o tome da su u osnovama osnovna plana naših OOUR, zacrtane realne stope porasta malo preoptimističke, što će trebati uzeti u obzir kod izrade konačnih prijedloga osnovna plana i samoupravnih sporazuma o osnovama plana. Naime izrada prijedloga ta dva planska akta znači slijedeću i ujedno predzadnju fazu u pripremi srednjoročnih planova i kako se predviđa bit će završena u novembru, kada će se osnove plana usvajati putem referenduma. Na osnovu usvojenih osnovna plana i samoupravnih sporazuma o osnovama plana bit će zatim do kraja ove godine izrađeni srednjoročni planovi pojedinih OOUR, RZZS i radne organizacije, koji bi trebali biti putokaz za ostvarivanje narednih proizvodnih zadataka.

U ovim odnosima kada se izmjene u privrednom i društveno političkom životu neprestano nižu i svakim danom unose u privređivanje više nesigurnosti, potpuno je nemoguće za-

sigurno najaviti razvojni trend za naredno petogodišnje razdoblje, a sigurno stoji da je i slab srednjoročni plan bolji nego nikakav. Od plana, doduše, nije ovisno poslovanje, a upravo plan može da pripomogne poboljšanje poslovanja, zato je dobro da prilikom usvajanja planskih instrumenata za naredno srednjoročno razdoblje baš svi sudjelujemo i tako doprinesemo da naši planovi budu što realniji i što bliži radnim mogućnostima.

CITA BRAČKO

Trud je urodio plodom

Umjesto opširnog obrazloženja postignutih poslovnih rezultata po periodičnom obračunu za treće tromesečje, koje je već dosta dobro dato u poslovnim izvještajima koji su opravdano ovih dana predmet rasprava na zborovima radnih ljudi, ovog ćemo se puta podrobnije posvetiti pokazateljima koje obično upotrebljavamo kod ocjenjivanja i mjerenja postignutih rezultata radnika i poslovanja osnovnih organizacija. O pokazateljima ćemo raspravljati na nivou radne organizacije, jer bi analiza po pojedinim osnovnim organizacijama zahtijevala preobširan rad, a analizu ćemo usmjeriti na slijedeća područja:

- produktivnost
- unosnost
- akumulativnost
- diobni odnosi

a) Produktivnost

	1-IX/80	1-IX/79	IND.
– dohodak po radniku	186.258	140.716	132
– čisti dohodak po radniku	130.261	98.815	132

Produktivnost, izražena dohotkom i čistim dohotkom po radniku, u usporedbi sa istim razdobljem prošle godine, povećala se je za 32 %. Iako vrijednosno mjerena produktivnost ne pokazuje stvarnu sliku o kretanju radnikove produktivnosti, jer uključuje i utjecaj cijene, pa predpostavljamo da se je produktivnost zadovoljivo povećala, jer povećanje cijena građevinskih usluga sigurno nije bilo postignuto tako visokim postotkom.

b) Unosnost

	1-IX/80	1-IX/79	IND.
– dohodak u poredbi za prosječno utvrđenim sredstvima	0,30	0,31	97
– ukupan prihod obzirom na potrošena sredstva	1,51	1,42	106

Unosnost ocjenjujemo po tome koliko dohotka, ukupnog dohotka donosi 100 din uloženi sredstava. U našem slučaju ne možemo govoriti o bitnom povećanju rentabilnosti poslovanja, jer su uložena sredstva čak donijela nešto manje dohotka nego u prošloj godini, a i kod ukupnog prihoda nema važnijih poboljšanja. To naravno nije neophodna posljedica slabog privređivanja, već na taj odnos utječe i povećano ulaganje u osnovna sredstva, što je sasvim pozitivno, iako upravo obrnuto srazmjerno utječe na dohodak.

c) Akumulativnost

	1-IX/80	1-IX/79	IND.
– akumulacija u usporedbi za prosječno upotrebljenim sredstvima	3,2	3,0	107
– akumulacija u usporedbi s dohotkom	10,5	9,8	107

Obzirom na nisku akumulativnost poslovanja u posljednjih nekoliko godina, od izuzetnog je značenja svaki pozitivni primjer u smjeru poboljšanja akumulativne sposobnosti radne organizacije. Uzimajući u obzir pokazatelje koji pokazuju koliko je sredstva za akumulaciju bilo postignuto na 100 din dohotka, ta su sredstva u ovoj godini za 7 % viša nego u istom razdoblju prošle godine, jer je na jednoj strani znak efikasnijeg privređivanja sredstvima, a na drugoj je strani povećana akumulativnost i rezultat racionalnije raspodjele dohotka.

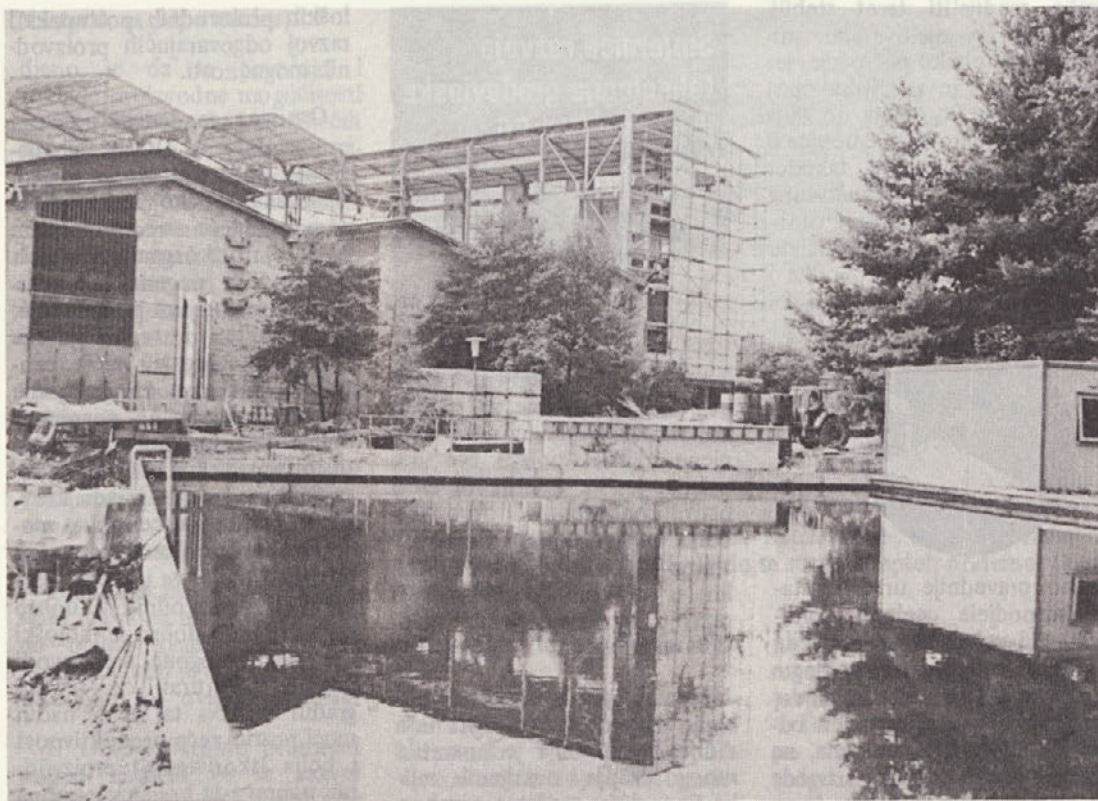
d) Pokazatelji diobenog odnosa

	1-IX/80	1-IX/79	IND.
– osobni dohotci i zajednička potrošnja po radniku	116.662	93.052	125
– akumulacija u usporedbi sa čistim dohotkom	15,0	13,9	108
– isplaćeni čisti OD po radniku	69.128	55.890	124

Iz postignutog čistog dohotka sredstava za osobne dohotke i zajedničku potrošnju te sredstva za proširenje materijalne osnove rada radnici formiraju (poslovni fond) i rezerve.

Dok smo u prethodnim godinama, ne samo u našoj radnoj organizaciji, već i na širem nivou utvrđivali da raspodjela dohotka i čistog dohotka nije odgovarajuća, jer slabi akumulativnu sposobnost udruženog rada, ove godine možemo govoriti o kvalitetnijoj raspodjeli ostvarenog dohotka. Uprkos tomu da smo za osobnu i zajedničku potrošnju namijenili za 25 %

(Nastavak na sl. stranici)

Z gradbišča za „Program 64“ v novomeški tovarni zdravil KRKA (foto Andrej Martinčič).

(Nastavak sa prij. stranice)

više sredstava nego u istom razdoblju prošle godine, to nije bilo napravljeno na štetu sredstava za akumulaciju, već su se uporedo povećala i ta sredstava, što potvrđuje da smo kod raspodjele dohotka i čistog dohotka između ostalog uzeli u obzir i rezolucijske odredbe i usmjerenja.

Dakle, rezultati privređivanja u prvih devet mjeseci pohvalni su i dokazuju da naša nastojanja koja se odražavaju u dosadašnjem poštivanju usvojenih stabilizacijskih programa, nisu bila uzalud. To nas ujedno obvezuju da se štedljivo ponašamo i unaprijed, jer smo njima dokazali da uprkos težim uvjetima poslovanja možemo realizirati zacrtane ciljeve, te zato ni postizanje godišnjih planiranih zadataka ne smije biti problem.

CITA BRAČKO

U novomeškoj općini već 10.766 zaposlenih žena

U novembru prošle godine bilo je u općini Novo mesto zaposleno 23.631 ljudi (ili 85 manje nego u oktobru prošle godine, odnosno 705 više nego u novembru 1978). Od svih zaposlenih bilo je već zaposleno 10.766 ili 45,6 posto žena, a to je ujedno za 484 više nego novembra 1978. Prosječni broj zaposlenih u 11 mjeseci prošle godine iznosio je 23.232, što je za 4,6 procenta više nego u istom razdoblju prethodne godine. Od toga u privredi je radilo 20.215, a u neprivredi 3.416 ljudi.

Mrežno planiranje na OOUR Građevinski sektor Novo mesto

Uvođenjem mrežnog planiranja „PROJACS“ poboljšala li smo operativno planiranje na nivou OOUR i cejele RO, naime, zbog velikog obima onemogućeno je praćenje radova izrade ručnih planova (gantograma) odnosno rebalansa.

Zbog posljedica zakašnjenja radova na objektima moramo što prije odlučiti – ili dodatnom raspodjelom izvoza (radna snaga, strojevi) ubrzati gradnju, ili kod investitora postići novi rok za završenje radova.

Ali kada gradnju moramo ubrzati moramo znati da li uopće imamo dovoljnu količinu izvora, prije svega da li ćemo ih moći pravodobno uključiti.

Mrežnim planiranjem možemo vremenski rasporediti sve aktivnosti (radove) na objektima, a sve objekte (podmreže) zajedno povežemo u okviru OOUR-a (mreže). Na taj način možemo da utvrdimo količine izvoza, odvijanje rada – vremenske pomake, ili prekoračenja, te možemo da pripremimo pravilne prijedloge. Time je omogućeno brže poslovno odlučivanje da se osigura pravodobna izgradnja objekata.

Na OOUR građevinski sektor Novo mesto trenutno u računaru, u programskom paketu „PROJACS“ koji obrađuje planiranje, imamo uključena 24 objekta. To je skoro

kompletan obim radova, osim nekoliko objekata koje nije bilo moguće ili nije bilo potrebno uključiti u mrežno planiranje. Za sve te objekte stalno je potrebno pratiti odvijanje radova, sakupljati podatke o stanju radova, a na osnovu tih izračuna se rebalansi operativnih planova.

Na temelju toga mjesečno se izradi zbirni plan radne snage za OOUR u kojem vidimo kakvi su naši kapaciteti i da li smo sposobni preuzeti naredne poslove, a također kada i u kakvom obimu.

Kod toga se susrećemo sa nekim objektivnim i subjektivnim problemima koji nam prouzrokuju velike teškoće. Pomanjkanje građevinskih radnika sigurno je najveći problem koji nam zbog velikog obima radova prouzrokuje zakašnjenja kod izvođenja većine objekata. Drugi problem je pomanjkanje građevinskog materijala na tržištu, te i zbog toga kasnimo sa izvođenjem određenih radova.

Zbog svega toga radovi se ne izvode prema tehnološki zacrtanom operativnom planu, već se taj plan više puta mora popravljati i prilagodivati.

Rukovodstvo gradilišta također bi moralo pokazivati više interesa da bi praćenjem odvijanja radova slanjem informacija i suradnjom u izradi operativnih planova, omogućili dobru planiranje za gradilište u cijelu OOUR.

Sa mo pravodobnim praćenjem radova, davanjem tačnih podataka te ozbiljnim radom svih, možemo iskoristiti sve mogućnosti sistema „PROJACS“, te obezbijediti dobre rezultate a prije svega pravodobno ispunjevanje ugovornih obveza.

KREŠO HERCIGONJA

Osobni dohotci u razdoblju stabilizacije

Na temelju statističkih pokazatelja za posljednje tromjesečje bilo je utvrđeno da se je akumulativnost slovenske privrede poboljšala uz istovremeni pad realnih osobnih dohodaka. To znači, da je privreda poštovala rezoluciju o politici sprovođenja društvenog plana SR Slovenije u 1980 godini za isplaćivanje osobnih dohodaka, ali realni osobni dohotci radnika smanjivali su se zbog brzog rasta cijena i troškova života.

Republički savjet Sa veza sindikata Slovenije je na svojoj sjednici u septembru raspravljao o problematici privredne stabilnosti, a posebno raspravljao još i o gorućem pitanju, osobnim dohotcima. Republički je savjet usvojio stajalište da je potrebno ustrajati na odredbama gore pomenute rezolucije, što znači da osobni dohotci moraju rasti sporije od dohotka i sredstava za proširenje materijalne osnove rada. Naime svako povećanje osobnih dohodaka koje nema osnove u odgovarajućem povećanju dohotka, u današnjim bi privrednim odnosima samo još produbio nesklad između kupovne moći stanovništva i raspoloživih tržišnih rezervi, što bi pojačalo porast cijena odnosno inflaciju.

Gore navedena konstatacija republičkog savjeta je jedan od klasičnih zakona ekonomije, kojeg možemo pročitati u svakom udžbeniku političke ekonomije. Ali već svaka malo dublja analiza ili razmišljanje govori nam da ni ovaj ekonomski zakon, kao ni mnogi drugi u našem privrednom sistemu, u kojem se trenutno nalazimo, ne djeluje.

Naime, konstatiramo povećanje cijena i porast inflacije uz istovremeno podanje kupovne moći stanovništva, a to je također odgovor na pitanje da samo osobni dohotci nisu najvažniji izvor inflacije, tj. na pitanje, o kojem su se jugoslavenski ekonomisti nekoliko godina prepirali po časopisima i raznim stručnim revijama.

(Nastavak na sl. stranici)

(Nastavak sa prij. stranice)

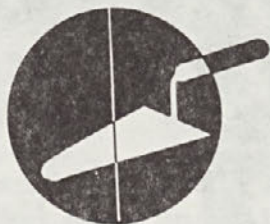
Noimalno je da je republički savjet odmah obratio pažnju na smanjenje realnih osobnih dohodaka, zato je usvojio stajalište da odgovarajućom politikom treba zaustaviti daljnje padanje osobnih dohodaka, a time i životnog nivoa stanovništva. Zbog toga se je zauzeo za društveno određene da se prosječni realni osobni dohotci zaposlenih u 1980 godini ne smiju smanjiti za više od 8% u uporedbi sa 1979 godinom.

Konkretna posljedica takve politike odnosno stajališta je odluka slovenskog izvršnog savjeta, koji je odlučio da povisi najniže osobne dohotke na 4.430 din mjesečno. Našim općim aktima određeno je da zajamčeni odnosno najniži osobni dohodak iznosi 55% čistog osobnog dohotka po zaposlenom u SR Sloveniji. To znači da bi kod nas zajamčeni odnosno najniži osobni dohodak morao biti još za približno 2% viši od iznosa kojeg je kao najnižeg odredio slovenski izl. ršni savjet, jer statistički utvrđeni prosječni čisti osobni dohodak u SR Sloveniji iznosi 8.301 din mjesečno. U septembru je u našoj radnoj organizaciji još uvijek bilo 80 radnika koji nisu dobili minimalni odnosno zagarantirani osobni dohodak.

Tom je pitanju obratio pažnju i radnički savjet OOUR gr. s. Krško, koji je usvojilo zaključak da se naša samoupravna opća akta tako izmijene da najniži osobni dohodak bude isti ili viši od zajamčenog, odnosno najnižeg osobnog dohotka po pravilniku. Konstatiram da naše samoupravne opće akte uopće ne treba mijenjati, već ih je samo potrebno odgovarajuće prilagoditi politici raspodjele osobnih dohodaka. Naime, zakon o udruženom radu u svom 131. členu garantira radnicima najmanje minimalni, odnosno zajamčeni osobni dohodak, a to znači da radniku za prvo radno vrijeme pripada razlika između zajamčenog i stvarno isplaćenog osobnog dohotka, a za puno radno vrijeme radnik, srazmjerno radnom vremenu, izračunat zajamčeni odnosno najniži osobni dohodak. To znači da bi radnike koji to ne dostižu morali rasporediti u viši razred ili im jednostavno isplatiti razliku do zajamčenog osobnog dohotka, naravno u odnosu na radno vrijeme kojeg su u tekućem mjesecu proveli na radu.

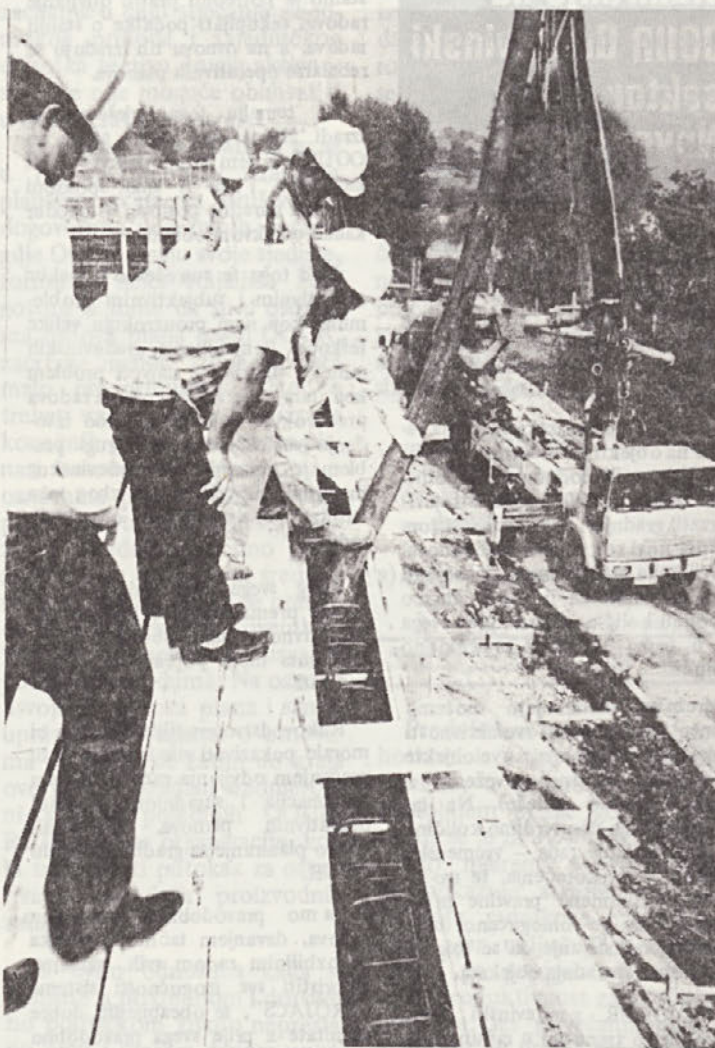
Republički savjet Sa veza sindikata Slovenije također je usvojio stajalište da pravednije

treba razdijeliti teret stabilizacije na sve djelove stanovništva, i sve oblike potrošnje, jer je utvrdio da investicijska, opća i zajednička potrošnja do sada doprinose samo manje učešće u stabilizaciji. Sindikati također mnogo očekuju od društvenog dogovora o zajedničkim osnovama za formiranje i raspodjelu sredstava za osobne dohodke i zajedničku potrošnju koji bi

trebao pravednije urediti pitanje raspodjele osobnih dohodaka. Ali već prilikom pregleda osnutka ovog društvenog dogovora utvrdili smo da ima nedostataka, jer nema nikakvih odredbi koje bi spriječile da, na primjer neka grana privrede koja pokazuje gubitak (npr. Elektroprivreda) i taj se gubitak pokriva višim cijenama ili pa neki drugi solidarni način, ne bi uprkos gubitku isplaćivala bitno više osobne dohotke, kao većina drugih privrednih grana.

MARKO SVETINA

Na levem bregu Krke v Ločni rastejo novi objekti tovarne zdravl KRKA (foto Martin Andrejčič).

Smjernice razvoja tehnologije građevinske proizvodnje u RO SGP PIONIR u godinama 1981 - 1985

Svladavanje moderne tehnologije građevinske proizvodnje jedan je od osnovnih uvjeta za uspješno nastupanje na tržištu, kojemu naša RO odnosno sve njene OOUR polažu sve više pažnje, jer su sujesne da će u oštroj konkurentskoj borbi najbolje uspjeti onaj tko bude stalno napredovao više od ostalih u svakom pogledu i u razvoju proizvodnih tehnoloških mogućnosti.

Razvoju građevinske tehnologije i njenih mogućnosti naša radna organizacija je posvetila mnogo pažnje i namijenila velika financijska sredstva posebno u prethodnim srednjoročnim razdobljima, posebno u vrijeme od 1970 - 1980. Isto je predviđeno i za naredno srednjoročno zadoblje 1981 - 1985, kada sve naše OOUR planiraju daljnji razvoj techno-

loških proizvodnih postupaka i razvoj odgovarajućih proizvodnih mogućnosti.

Osnovna tendencija razvoja proizvodnje u OOUR građevinske operative Novo mesto, Ljubljana, Krško i Zagreb u narednom će srednjoročnom razdoblju biti organizacija jakih proizvodnih pogona s modernom tehnologijom proizvodnje, tj. drobilica i separacija za betonske agregate, većih centralnih betonara za dobijanje betonskih mješavina, pogona za oplata za pripremu svih oplata (osim tunelskih), centralnog tesarškog pogona za izradu krovnih konstrukcija, centralne moderne armiračnice i centralne pilane. Time će se u većoj mjeri prenijeti proizvodnja u dobro organizirane i dobro tehnološki opremljene pogone, a proizvodi pogona montirat će se na gradili tu. Na taj će se način moći postići veća produktivnost i bolja iskoristivost proizvodnih naprava te bolja cjelokupna organizacija rada.

Osnovni sistem gradnje u lijevanom betonu sa tunelskim oplata i montažnim fasadama te stepeništem i nadalje će ostati osnovni tehnološki sistem, jer to uvjetuje osnovni materijal, tj. željezobeton, a drugo, u tehnološkom smislu boljeg sistema gradnje u našoj velikoj razdrobljenosti, raznovrsnosti i malim serijama u stambenoj izgradnji zapravo nema.

Svaki tehnološki moderniji sistem kao npr. velika panelna montažna gradnja zahtijeva znatno veća ulaganja u proizvodnu opremu, a zato i veće proizvodne serije, kakvih na naše m tržištu nema.

Svakako će biti potrebna određena organizacijska i tehnološka usavršenja još postići kot upotrebe tunelske oplata. Bit će potrebno bolje održavanje tih oplata i zamjena istrošenih elemenata, postizanje jednodnevnog proizvodnog ciklusa koji je predviđen za te. oplata, postizanje veće preciznosti izvedbe kod betoniranja, postizanje kvalitetne izvedbe površina zidova i stropova, dopuna organizacije i izvedbe završnih radova, estriha, pregradnih zidova i fasada.

Razvoj tehnologije montažne gradnje industrijskih i ostalih objekata u OOUR Togrel nastaviti će se u narednom srednjoročnom razdoblju 1981 - 1985. U tom razdoblju predvi-

(Nastavak na sl. stranici)

(Nastavak sa prij. stranice)

djeno je da se povećaju i usklade proizvodne mogućnosti pogona za plasma postojećih sistema hala i montažnih fasada, a pored toga predviđen je daljnji razvoj u smjeru osvajanja tehnologije prenapregnutog betona kod gradnje hala većih raspona, odnosno za montažnu izvedbu objekata niske gradnje. Taj daljnji razvoj ovisan je i od realizacije ulaganja u III. fazu proširenja pogona. Pored toga priprema se i tehnološka studija i za postavljanje dislociranih pogona OOUR TOGR L za proširenje proizvodnje elemenata za hale, tvornice stanova i pogona betonske galanterije.

Tehnološkim i organizacijskim mjerama bit će još potrebno podići kvalitet proizvoda TOGREL koji je u dosadašnjem razdoblju još uvijek prenikak.

U OOUR Strojno prometni pogon nastaviti će se razvoj proizvodnih mogućnosti u više smjerova.

Dopunjavat će se osnovne mogućnosti građevinske mehanizacije kojima OOUR SPP obavlja usluge ostalim OOUR građevinske proizvodnje i to: za proizvodnju, transport, ugradjivanje betona, za utovar, istovar; horizontalni i vertikalni transport materijala na gradilištima, dopunjavat će se srednja i sitna mehanizacija za strojno izvođenje radova te autopark za sve vrste prijevoza materijala i mehanizacije.

Posebno će se u okviru nastaviti razvoj jedinice za izvođenje zemljanih radova i komunalnih radova na području niskogradnji, što se izvodi još u ovom srednjoročnom razdoblju. U narednom srednjoročnom razdoblju ta će se jedinica još dodatno organizirati i opremiti potrebnim kadrom i strojevima za preuzimanje radova na području niskogradnji i većih komunalnih radova.

Izgradnjom hale za održavanje i popravke tunelskih oplata poboljšat će se i kvalitet tunelskih oplata, jer će u hali biti moguće brzo i kvalitetno popravljati i kompletirati elemente za oplata i garniture.

U OOUR MKP u narednom se srednjoročnom razdoblju predviđa povećani razvoj mogućnosti na području održavanja i servisiranja teretnih vozila i građevinske mehanizacije i za razvoj bravarske djelatnosti, koja treba da se osposobi i za serijsku proizvodnju bravarskih proizvoda. Taj daljnji razvoj vezan je za ulaganje u opremu i nove radne prostore, jer je u

Težave z železom — a ne za naše železokrivce, temveč za nabavno službu, ki se mora mučiti, da do te sirovine sploh pridemo! (Foto Andrej Marinčič)

postojećima to nemoguće izvesti.

OOUR Drvni pogon predviđa daljnji razvoj proizvodnje harmonika vrata, preklopnih vrata i nekih dopunskih proizvoda u novom pogonu na novoj lokaciji u Češćoj vasi, gdje je u srednjoročnom razdoblju predviđeno seljenje pogona jer na sadašnjoj lokaciji nema više nikakvih mogućnosti za daljnji razvoj.

Na lokaciju u Češćoj vasi preselit će se sa sadašnje lokacije i pilana, koja bi se izvela kao zajednička ulaganja OOUR Drvni pogon i OOUR građevinske operative, jer će preradljivati debela i dobavljati razne vrste drveta za potrebe svih navedenih OOUR.

Na toj novoj lokaciji pored pilane i Drvnog pogona premjestit će se kasnije i tesarsko — oplatni pogon OOUR Novo mesto, tako da će sva drvena djelatnost biti sjedinjena na jednom mjestu.

OOUR Projektivni biro također predviđa da bi proširio svoju djelatnost u skladu sa razvojem operativnih mogućnosti svih OOUR radne organizacije, a prije svega organizirat će novi odjel za projektiranje niskogradnji i komunalnih uređenja.

Na području projektiranja visokih gradnji bit će u projektiranju potrebno težiti daljnjoj industrijalizaciji finalizacije objekata (estrihi, sanitarni blokovi, sanitarne kabine).

Na području montažnih armirano-betonskih hala bit će potrebno osvojiti projektiranje većih raspona hala u skladu s razvojem proizvodne mogućnosti TOGREL-a i to u prenapregnutom betonu.

Isto tako bit će potrebno osvojiti projektiranje objekata

na području niskogradnji u montažnoj izvedbi i u prenapregnutom betonu.

Da bi se predviđeni razvoj po svih OOUR SGP Pi onir mogao realizirati bit će potrebno i veliko angažiranje OOUR TKI kod dobijanja radova na svim područjima djelatnosti, da sve mogućnosti u cjelini budu zaposlene, da ostvaruju planirane rezultate i da omogućiti realizaciju predviđenih investicija. Tek na taj način moći će se predviđeni razvoj u stvarnosti i realizirati.

I kod toga će biti potrebno veliko angažiranje službi koje pripremaju potrebnu dokumentaciju za realizaciju razvojnih zadataka a posebno razvojnih odjela, investicijskog odjela i teme banke da će svi razvojni programi tehnološki i investicijski biti dobro pripremljeni i brzo realizirani.

KAREL HACE

Dobar sindikalni izlet

Osnovna organizacija SSS OOUR-a TOGREL organizirala je 6. septembra sindikalni izlet za svoje članove.

Rano jutro je 90 članova prošlo na put, u dva avtobusa, koja nas najprije vodio u Jasenovac. Ovdje smo najprije razgledali muzej i film o strahotama koje su se u tom logoru smrti, jednom od najvećih u Europi, događale tokom rata. Zatim smo krenuli na Kozaru. Uz obilnu užinu u sjenci stoljetnih stabala i razgledanje veli-

častvenog spomenika Žrtvama okupatora i domaćih izdajnika, vrijeme je prebrzo prolazilo.

Put nas je vodio naprijed prema Plitvičkim jezerima. Nažalost vrijeme nam nije dopuštalo da duže ostanemo uz taj biser naše prirode. Ubrzo poslije ručka posli smo prema kući. Oko sedam navečer došli smo do posljednje stanice našeg puta, do gostione „Cetin“ u Mostecu kod Brežica. Tu smo uz večeru, dobru kapljicu i veselu glazbu zaključili naš jednodnevni izlet.

Možemo konstatirati da je naš izlet bio uspješan uprkos jako napornom putu. I ubuduće planiramo slične izlete, jer takav izlet, iako samo jednodnevni, za naše radnike znači prijatno opuštanje poslije napornog rada u tvornici.

MIHAEL KEŽMAN

U Hercegovom već raste iz zemlje novi hotel PLAŽA

U jednom od ranijih brojeva, poslije opširnog izvještaja u junu o potpisivanju ugovora za gradnju hotela Plaža u Hercegovom, već smo objavili sliku gradilišta. Jer je rok za dogradnju hotela jako kratak, prema ranijem ugovoru morao bi biti predan naručiocu već 29. maja iduće godine, bilo bi suvišno svako odgađanje radova.

Hercegovci je predaleko da bi to zbilja udaljeno gradilište mogli posjetiti, zato je mnogo novosti o novostima na njemu nabacio rukovodilac projekta PRJ Crna gora Milan Matjašič.

Direktor PRJ Crna gora je Zlatko Kušević, dipl. inž. građ. Na gradilištu hotela Plaža, sada radi 25 radnika iz OOUR građevinski sektor Krško. Osim njih tamo su i strojari iz OOUR SPP i radnici kooperanta Zavoda za ispitivanje materijala i metala OOUR Geološki zavod iz Ljubljane, koji buše balvane, a djelomično obavljaju i radove na ojačavanju. Ispitivanje zemljišta na gradilištu već je obavljeno. Prije gradnje bila su potrebna obimna geološka ispitivanja za postavljanje stupova za temelje zgrade, koja će stepeničasto nići u brdu, jer će budući hotel biti na prilično strmom brdu, koje se spušta prema moru.

Na gradilištu posebno naglašavaju da su izuzetno zadovoljni

(Nastavak na sl. stranici)

(Nastavak sa prij. stranice)

izuzetnom prijaznošću, uvidavnošću i korektnim odnosom, kojeg prema našim radnicima i potrebama pokazuju direktor hotela Plaža v Hercegovom Andjelko Tomašević i odgovorni za investicijske radove, građevinski stručnjak Rade Kaludević.

Vrijednost radova koji su obavljani do 25. septembra, iznosi oko 35 milijuna dinara. Svi su stupovi već zabetonirani, u donjem se dijelu gradilišta već odvijaju radovi na injeckiranju i učvršćivanju stupova u zdrav teren, a na gornjem su djelu gradilišta već počeli široki otkop.

Investitor je u zakašnjenju s predajom dokumentacije za više od 2 mjeseca, a i katastrski odnosi na zemljištu na komem će se obavljati izgradnja, još nisu u potpunosti uređeni i zato zemljište još nije u cjelini podano. Zbog nabrojanih uzroka može se očekivati da će prvobitno određeni 29. maj 1981 kao rok za predavanje dovršenog objekta biti produžen od strane investitora za 1 mjesec.

Investitor također nije uspio da podmiri sve dogovorene finansijske obveze, a nije još podmirio ni vse situacije dospjele za isplatu, ali garantira da će taj dio svojih obveza podmiriti do 10. oktobra ove godine.

Projektna dokumentacija za gradnju ima nedostataka u tolikoj mjeri da je investitor odlučio da izradi nov popis radova. U tom će

popisu biti obuhvaćene sve izmjene do kojih je došlo u ova tri mjeseca, od kada se odvija gradnja. Izmjena ima za oko 50 posto ukupne vrijednosti ulaganja i uglavnom obuhvataju skoro kompletnu statiku i skoro sve obrtničke i instalacijske radove.

Zbog upravo rečenog, dosta će radova biti obavljeno po terenskom projektiranju, jer je grupa projektanta Energoprojekta iz Beograda, koji je izradio projekt, neprekidno na terenu.

Moramo pomenuti još i to, kako se odvija suradnja sa građevinskim poduzećem „Prvoborac“ iz Hercegovog koje se također pridružilo izgradnji. Hotel Plaža iz Hercegovog ima kao investitor zaključena dva ugovora sa poduzećem „Prvoborac“. Prema prvom ugovoru „Prvoborac“ mora za potrebe gradilišta nabaviti beton i armirane koševе za stupove. Kod sprovođenja ovog ugovora došlo je do cijelog niza teškoća zbog nedostataka cementa i šljunka i zato je gradilište bilo slabo opskrbljeno betonom. Suradnja oko opskrbe amaturnim koševima za stupove odvija se bez zastoja i na obostrano zadovoljstvo.

Drugi ugovor ima Hotel Plaža iz Hercegovog kao investitor potpisan sa građevinskim poduzećem „Prvoborac“ za gradnju dijela hotelskog objekta. „Prvoborac“ još nije počeo obavljati građevinske radove, jer se na zemljištu, na kojem će graditi, obavlja sanacija terena i zbog toga što investitor još nije ispraznio jednu zgradu koja je predviđena za rušenje na tom zemljištu. Dvije je kuće već uspio isprazniti i već su srušene.

Zbog teškoća koje je imao kot opskrbe gradilišta betonom „Prvoborac“, bili smo prisiljeni da postavimo svoju betonaru. Ona je već postavljena pred igralom na zemljištu

Poljoprivrednog kombinata Beograd u Hercegovom. Prilikom postavljanja betonare, zapravo zbog zemljišta za nju, došlo je do komplikacija. Općinska skupština Hercegovini je na

našu molbu odredila zemljište za betonaru ali se je dotična Mjesna zajednica tome oduprla i pritužila. Bila je postigla da je prvobitna odluka bila povučena, a zatim smo se dogovorili sa predstavnicima jedinice Poljoprivrednog kombinata Beograd u Hercegovom i postavili betonaru na njihovom zemljištu.

Za smještaj i prehranu naših radnika prema ugovoru se pobrinuo Hotel Plaža iz Hercegovog. Radnici su nastanjeni u sadašnjem Hotelu Plaža u hotelskim sobama. U tom hotelu svakog dana dobijaju dva obroka i tamo im dovoze hranu, jer hotel nema kuhinju. Na večeru radnici odlaze u neki od restorana Ugostiteljskog poduzeća „Boka“. Zdravstvena zaštita radnika također je dobro uređena u Zdravstvenom domu u Hercegovom.

Gradnja novog hotela odvija se u starom dijelu Hercegovog koji je jako stiješnjen kao i sva stara mjesta, gusto je zazidan i pun uskih i vijugavih ulica, a povrh svega sagrađen je na obali koja strmo pada prema moru. Naravno sve to prouzrokuje hrpu teškoća u gradnji s kojima se neprekidno svakog dana treba hvatati u koštac. Gradilište je stisnuto na jako malom prostoru, gdje se nije mogla postaviti ni tehnička baza ni dovoljno deponija potrebnih materijala. Tehnička baza gradilišta udaljena je 7 kilometara.

Mnogo teškoća, prepreka i neugodnosti nastaje prilikom dovoza i odvoza materijala jer dio prometa treba obaviti po jednosmjernoj cesti ali u oba smjera. Po ulicama u mjestu, na putu do gradilišta, ima

mnogo oštih zavoja, jako uskih uličnih prolaza, a povrh svega dovozi se odvijaju po razmjerno strmom zemljištu.

Kao dodatna teškoća pojavljuje se činjenica da Hercegovini ima jako južni položaj i da zbog toga tamo turistička sezona traje tokom cijele godine. U mjestu još ima jako mnogo turista, posebno stranaca koji uglavnom dolaze na dopust svojim automobilima. Automobili su parkirani po već i tako uskim ulicama i prolazima i naši šoferi koji dovoze i odvoze material, tamo potroše dosta živaca i vremena prije nego što se probiju kroz te dodatne zamke.

Prema nacrtima u Hotelu Plaži u Hercegovom predviđena je ugradnja velikih količina raznih finalnih materijala iz uvoza. Sprovođenje ograničenja uvoza u vezi stabilizacionih umjera i nastajanja pro-

Direktor hotela Plaža TOMAŠEVIĆ ANĐELKO: „Vse pohvale Pionirju! Priznati moramo, da nas je presenetil in navdušil. Verjemite mi ali ne, prepričani smo, da bo objekt kvalitetno in predvsem v roku končan. Vsa pohvala vodstvu gradbišča!“

„Sve pohvale Pioniru! Moramo priznati da nas je iznenadilo i oduševilo. Vjerovali ili ne, sigurno smo da će objekt biti kvalitetan i prije svega završen u roku. Sva pohvala rukovodstvu gradilišta!“

uzrokovale su zbog toga niz neugodnosti i širih traženja mogućnosti uvoza tih materijala na cijelom jugoslovenskom prostoru.

Obzirom na opskrbu tržišta na tom području najpotrebnijim građevinskim materijalima u PRJ Cma gora konstatiraju da nije najbolja: posebno nedostaje betonskog željeza, a teškoće su i sa cementom. Dio betonskog željeza dovoze iz Stolca u Hercegovini koji je od gradilišta udaljen 160 kilometara, a dio iz Titograda koji je udaljen 150 km. Oba mjesta odakle dovoze betonsko željezo nalaze se nažalost svako u drugom smjeru od gradilišta u Hercegovom, što onemogućuje kombinirane vožnje, a udaljenost oba mjesta jako je velika.

Opskrba ostalim materijalima je bolja. Šljunka ima dovoljno, a ni omnia ploča ne nedostaje, a njih će biti mnogo ugrađeno u novi hotel. Obzirom na cement dobavljači garantiraju da će ga dostavljati u potrebnim količinama i da ga neće nedostajati.

M. J.

PROGRAM 64 v Novomeški Krki: ko so odpeljali nekaj tisoč kubikov zemlje, se je pokazala velika pilotna stena (foto Andrej Martinčič)

IGD Pionir na gasilskem rallyju 1980

Člani gasilske desetine DO SGP PIONIR so se tudi letos udeležili vsakoletnega gasilskega rallyja, ki je bil v nedeljo, 21. 9. 1980.

Gasilsko desetino so sestavljali deseter Milan Šoster, Jože Pelko – strojnik, Jože Ribič – prvi napadalec, Hasan Kovačević – drugi napadalec, Martin Luzar – prvi cevar, Alojz Fink – drugi cevar in Drago Antončič ter Franc Novina kot sla. Na tekmovanje so se pripravljali na dvorišču TOZD MKO v Bršljinu pod vodstvom gasilskega častnika Franca Salmiča, ki je obenem tudi poveljnik IGD Pionir ob pomoči gasilskega podčastnika I. stopnje Antona Koblja.

Prve težave pri pripravah na rely so se pokazale že na vajah, saj so nastopile spremembe v članstvu enote. Dela se je bilo potrebno pošteno oprijeti. In kot pravi že star pregovor „vaja dela mojstra“, so se tudi naši novi gasilci po nekajkratnih vajah postavili po robu nastalim težavam.

Rely se je pričel na sejmišču Cikava, kjer je bil tehnični pregled enote in vozila. Naslednjo preizkušnjo znanja so imeli na Potovem vrhu, in sicer vezanje vozlov. Ker je bilo zbiranje točk tudi v čim hitreje prevoženih poti, je bilo potrebno kar pohiteti do naslednjega kraja – do Rateža, kjer so imeli dvodelni napad iz hidrantnega priključka, nato pa še v Brusnicah trodelni napad iz bazena (suha vaja). Še zadnjo preizkušnjo so opravili v Gabrju. Testi so vsebovali vprašanja iz gasilske varnosti in preventive.

Na relyu je nastopilo preko 50 gasilskih enot, prostovoljnih in industrijskih. IGD Pionir je zasedlo tretje mesto v konkurenci industrijskih gasilskih društev.

ERNA LOGAR

Ljubljančani povsod prvi

Igralci malega nogometa iz ljubljanske TOZD so se doslej dobro odrezali na vseh občinskih turnirjih, ki jih je organizirala TTKS občine Ljubljana Moste-Polje. V prvem delu „TRIM LIGE“ so se tudi izkazali, kot je razvidno iz tabele.

Stojijo z leve proti desni: Vitimir Đokić, Mustafa Muhović, Pero Matić in Franjo Čevisek; čepijo Hajrudin Subasić, Tumbić, Krđalić Vehid in Šari. Na sliki manjkata Enver Čustić in Branko Benčak. (Foto Ismet Zankić)

Igralci se pripravljajo tudi na jesenski del TRIM LIGE. Trenirajo skoraj vsako popoldne. V okviru

pr priprav so sodelovali tudi na turnirju v Zalogu in si pridobili prvo nagrado: devet kompletov dresov.

1. PIONIR MLADI	8	710	63 : 19	15
2. ŠTEPANJCI	8	620	57 : 18	14
3. OBIRSKA AVENIJA	8	530	40 : 15	13
4. SATURNUS MLADI	8	422	28 : 20	10
5. SATURNUS STARI	8	413	50 : 38	9
6. KRIČAČ	8	323	32 : 27	8
7. OBČINA MOSTE	8	323	30 : 28	8
8. EMONA	8	404	45 : 44	8
9. TNT	8	323	32 : 45	8
10. COPACABANA	8	314	39 : 34	7
11. KOLINSKA	8	314	31 : 30	6 - 1
12. MILICA MOSTE	8	305	29 : 66	6
13. UNIVERZAL	8	215	23 : 34	5
14. ISKRA AVTOMATIKA	8	215	31 : 46	4 - 1
15. ZADVOR	8	206	22 : 43	4
16. IZOLIRKA	8	017	11 : 48	1

Pionir ima odlične majstore za skele

U danima od 3. do 4. oktobra 1980 u Somboru su se odražale XII. igre građevinskih radnika Jugoslavije, čiji je organizator bilo tamošnje građevinsko poduzeće „Dušan Staničkov“. Program tekožvanog „Susreta građevinara Jugoslavije“ obuhvatao je takmičenja u proizvodnim granama (z idari, tesar, armirač i, skelari, soboslikari, keramičari, dizaličari, instalateri centralnog grijanja), takmičenja iz opće narodne obrane (bacanje bombi, trčanje na 100 m, skok u dalj, pucanje vojničkom puškom) te takmičenja iz protupožarne zaštite.

Propozicije susreta su takve da se u pojedinim granama takmiče ekipe iz pojedinih radnih organizacija koje su se na republičkim takmičenjima plasirale na prvo mjesto i naravno

IGNAC MALOKŠIĆ

zastupaju republiku iz koje dolaze, dok su ekipe za takmičenja u ONO i protupožarnoj zaštiti sastavljene na samom mjestu u okviru pojedinih republika i autonomnih pokrajina od već prisutnih takmičara.

U kategoriji skelara Sloveniju je zastupala ekipa naše radne organizacije i od sedam ekipa zauzela odlično drugo mjesto sa samo

jednim bodom manje od prvo plasirane ekipe domaćina, tj. GRO „Jastrebac“ Kruševac.

U sastavu ekipa Pionir ovih skelara na saveznom takmičenju bili su: JANEZ KUMER, RADOVAN JACIMOVIĆ i JOŽE PEPEL, a vodio ih je FRANC MALENŠEK, svi su iz OOUR gr. s. Novo mesto.

Pomenimo uz to da se nijedna od ostalih slovenskih ekipa nije popela tako visoko. Iz rezultata je vidljivo da su u struci zidara Sloveniju zastupali zidari „Stavbara“ Maribor i zauzeli 7. mjesto od 8 ekipa; tesari „Konstruktor“ osvojili su 3. mjesto od ekipa, armirači SGP „Grosuplje“ u svojoj struci su zauzeli 7. mjesto od 8 ekipa, soboslikari GF-OOUR Slikar Maribor osvojili su 5. mjesto od 7 ekipa, keramičari „Obloge – slikoplastika“ Ljubljana zauzeli su 4. mjesto od 7 ekipa, dizaličari SGP „Grosuplje“ zauzeli su 3. mjesto od 6 ekipa, a u struci montaže centralnog grijanja Slovenije nije imala svog predstavnika.

U konačnom vrštenju ekipa SR Slovenije zauzela je sljedeća mjesta:

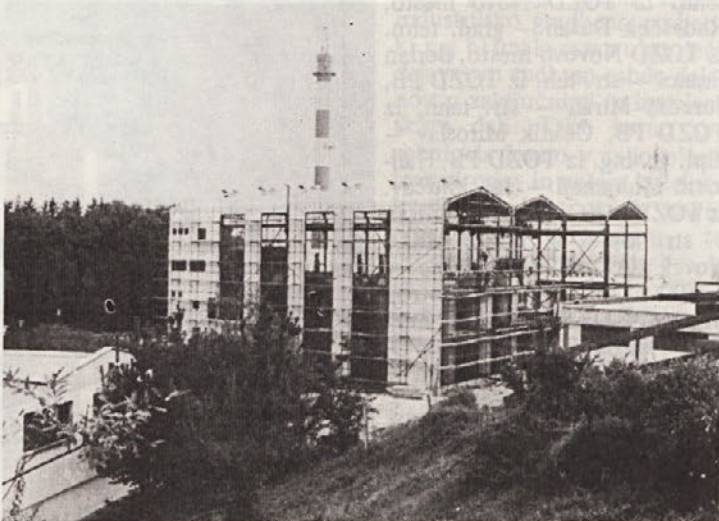
- proizvodna takmičenja 6. mjesto
- takmičenja u ONO 4. mjesto
- takmičenja u protupožarnoj zaštiti 4. mjesto

Našoj ekipi skelara zaista pripada iskrena zahvala i srdačne čestitke za postignute rezultate s željom da i ubuduće tako uspješno zastupaju boje naše radne organizacije!

SONJA MEDLE

NADOMESTILO ZA SLADKOR V ZDA

Cene sladkorja na svetovnem trgu naglo naraščajo. V proizvodnji brezalkoholnih pijač uporabljajo v ZDA vedno več koruznega sirupa, v katerem je veliko fruktoze. Letos proizvodnja tega sirupa naglo narašča; pri proizvodnji brezalkoholnih pijač, ki predstavljajo v ZDA ogromno industrijo, bodo letos uporabili že 70 do 75 % sirupa. Tudi znana „koka kola“ bo kmalu namesto sladkorja začela uporabljati sirup.

Ena izmed pridobitev „Programa 64“ v tovarni zdravil Krka (foto Andrej Martinčič)

V času od 1. 10. – 15. 10. 1980 je prišlo do naslednjih kadrovskih sprememb:

DELOVNO RAZMERJE SO SKLENILI:

TOZD MKO: Milanković Dijojo – varilec, Kavšek Alojzij – ključavničar, Makše Jože – PK ključavničar.

TOZD LO: Novak Jože – mizar.

TOZD gr. s. Zagreb: Babič Milan – dipl. gr. ing.

TOZD SPO: Dizdarevič Zijat – strojnik, Jakovljevič Mirko – varilec, Huskić Hasan – ključavničar, Letić Nenad – voznik, Hasanbegović Mehmed – voznik

KOT PRIPRAVNIKI SO BILI SPREJETI:

Mlinar Gorazd – ekonom. tehnik v DSSS, Drenik Anton – gradbeni tehnik v TOZD gr. s. Novo mesto, Eršte Andrej – grad. tehnik v TOZD gr. s. Novo mesto, Kralj Andrej – grad. tehn. v TOZD gr. s. Novo mesto, Koritič Vlado – gr. teh. v TOZD Togrel, Nemanič Leopold – ekon. tehnik v DSSS, Bogolin Rado – gr. teh. v TOZD Krško, Jelovšek Janez – grad. teh. v TOZD Togrel, Pirnat Drago – grad. tehn. v TOZD gr. s. Ljubljana, Renner Marko – dipl. gr. ing. v TOZD PB

IZ JLA SO SE VRNILI:

Pušavec Franc – dipl. gr. ing. iz TOZD gr. s. Novo mesto, Čampa Milan – gr. ing. iz TOZD gr. s. Novo mesto,

V JLA SO ODŠLI:

Masnik Valter – grad. tehn. iz TOZD Krško, Miklavčič Miroslav – gr. tehn. iz TOZD TKI, Stanko Miran – grad. ing. iz TOZD Krško, Drenik Anton – grad. tehn. iz TOZD Novo mesto, Eršte Andrej – grad. tehn. iz TOZD Novo mesto, Radešček Dušan – grad. tehn. iz TOZD Novovo mesto, Berlan Franci – str. teh. iz TOZD PB, Jurečič Miran – str. tehn. iz TOZD PB, Česnik Miroslav – dipl. gr. ing. iz TOZD PB, Halilović Muhamed – str. ključav. iz TOZD MKO, Pleskovič Miran – str. ključ. iz TOZD MKO, Novak Anton – delavec v TOZD LO, Zajc Mirko – strojnik iz TOZD SPO, Jurina Željko – strojnik iz TOZD SPO, Bartolj Franc – grad. tehn. iz DSSS

Novosprejetim delavcem in delavcem, ki so se vrnili iz JLA, želimo dobro počutje v naši organizaciji združenega dela ter veliko delovnih uspehov, tovarišem, ki so odšli v JLA pa bi jim rok čimprej potekel!

Kobla – beli vlak do smučišč

Vabimo vas, da se z „BELIM VLAKOM“ odpeljete na smučanje v smučarski center KOB-LA nad Bohinjsko Bistrico.

Na 70 hektarih urejenih, redno vzdrževanih in teptanih smučišč na nadmorski višini 543 do 1500 metrov je speljanih dvajset kilometrov smučarskih prog, primernih za zahtevne smučarje in začetnike. Med seboj jih povezujejo tri dvosežnice in dve vlečnici s skupno zmogljivostjo 4.500 prevozov oseb na uro.

Vsako soboto vas bo „Beli

vlak“ ob ugodnih snežnih razmerah odpeljal v Bohinjsko

Bistrico po naslednjem voznem redu:

ODHOD		POVRATEK
5,00	KANDIJA	19,40
5,07	NOVO MESTO	19,30
5,35	TREBNJE NA DOLENJSKEM	18,55
6,08	IVANČNA GORICA	18,39
6,29	GROSUPLJE	18,08
7,24	LJUBLJANA	17,45
9,40	BOHINJSKA BISTRICA	15,45

CENA:	Odrasli	Otroci do 12 let	Šolska skupina
NOVO MESTO	310 din	240 din	300 din
TREBNJE	300 din	230 din	290 din
IVANČNA GORICA	285 din	225 din	275 din
GROSUPLJE	275 din	220 din	265 din

V ceni je vračunano: prevoz z vlakom v odhodu in povratku, dnevna vozovnica za neomejeno vožnjo z žižnicami na Kobli, topli obrok v brunarici „Snežinka“, spremljava in organizacija izleta.

Ves čas vožnje z vlakom bo potnikom na voljo bife.

Vse informacije glede „Belega vlaka“ lahko dobite v TTG Turistični poslovalnici Ljubljana, za prodajo vozovnic pa bodo skrbele Turistična poslovalnica „MLADI TURISTI“ v Novem mestu, železniške postaje Novo mesto, Trebnje, Ivančna gorica in Grosuplje.

ZELIMO VAM PRIJETNO SMUKO!

TURISTIČNA POSLOVALNICA LJUBLJANA, Titova 40
Telefon: 311-851
in 311-852

– Danes ne bo nič kruha in mesa, aktivirajte notranje rezerve, stabilizacija je!

– Danas neće biti kruha i mesa, aktivirajte unutrašnje rezerve, stabilizacija je!

– Pravite, da ste delali na SISu in nato ste odšli v tovarno na tekoči trak prostovoljno ...

– Kažete da ste radili u SIZ-u i otišli dobrovoljno na tekuću traku u tvornicu ...

BOJ PROTI LAKOTI SE NI DOBLJEN

Na drugem svetovnem kongresu o prehrani so leta 1970 v Haagu menili, da je boj proti lakoti v svetovnem merilu dobljen. Žal se to ni uresničilo in vedno bolj smo lahko zaskrbljeni. Žitni primanjkljaj dežel v razvoju se je od 16 milijonov ton v letu 1970 povzpел že na 71 milijonov ton, kot so to ugotovili za leto 1978. Tja do leta 1985 se utegne povečati celo na 90 ton žit.

PIONIR je glasilo kolektiva SGP „PIONIR“ Novo mesto. Izhaja enkrat na mesec v nakladi 3500 izvodov. Odgovorna urednica: Katjuša BORSAN, namestnik Ivan ILIJANIČ, člani uredniškega odbora: Pavle HOLOZAN za TOZD gradbeni sektor Ljubljana, Ivan MARKOVIČ za TOZD gradbeni sektor Krško, Peter BRAČKO za TOZD strojno prometni obrat, Erna LOGAR za TOZD mehansko-kovinski obrat, Rudi ROBIČ za TOZD Projektivni biro, Bruno POTOKAR za TOZD TOGREL, Miloslav PETROVIČ za TOZD gradbeni sektor Zagreb, Alojz LENARČIČ za TOZD lesni obrat in VIDA SAJE za DSSS. Naslov uredništva: PIONIR, glasilo kolektiva SGP „PIONIR“, 68000 Novo mesto, Ljubljanska 3. Stavek, filmi in prelom: DITC Novo mesto, TOZD Dolenjski list, tisk: TOZD Tiskarna Novo mesto.